

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, LIEPA - JULY 26, 1990

Nr. 144

OPEC ministrai tarsis dėl naftos kainos

Paryžius. Naftos prekybos ministrai, priklausantys naftą eksportuojančių kraštų organizacijai OPEC, trečiadienį pradėjo posėdžiui Genevoje. Irakui grasinant pulti Kuwaitą dėl naftos kainos nustumukdymo. Paskutiniomis dienomis Irakas sutelkė tūkstančius pulkų Kuwait pasienyje.

Nors daugumas pažįstančių Vidurinių Rytų padėtį nemano, kad Irakas puls Kuwaitą, manoma, kad šios konfrontacijos išdava kils naftos kainai. Irakas pradėjo ginčą, reikšdamas stiprius protestus Jungtiniams Arabų Emiratams ir Kuwaitui, kad jie gamina per daug naftos, viršydami OPEC nustatytas normas. Nesulaukęs reakcijos, paskiau jau grasino naudoti karinę jėgą. Manoma, kad tai pagaliau sutramdys naftos prekyboje choniškai savitvartos neturinčius OPEC priklausančius kraštus, o to pasekmė pakils naftos kaina.

Kainos jau žemai nukritusios

Nuo pat Irako prezidento Saddam Hussein grasinimo pulti Kuwait ir Jungtinius Arabų Emiratus (UAE) liepos 17 ir 18

dienomis, naftos statinės kaina jau pakilo 4 doleriais nuo buvusios 14 dol. Tai lygis, iki kurio naftos kaina nukrito per paskutinius tris mėnesius dėl Kuwaito ir UAE pakeltos produkcijos.

Keli arabų kraštų vadai, jų tarpe Egipto prez. Hosni Mubarak ir Jordano karalius Hussein, dėjo pastangas padėti išvengti šio galimo pirmo susikirtimo dėl naftos kainos nuo OPEC įsikūrimo prieš 30 metų.

Ryšiai tarp OPEC kraštų sudėtingi

Padėtis yra sudėtinga, nes ir UAE per paskutinius kelis mėnesius kėlė priekaištus Kuwaitui dėl pakeltos naftos gamybos. O prieš metus UAE pasirašė nepuolimo sutartį su Iraku, nors tuo pačiu metu UAE yra vadovaujantis narys regioninėje taryboje, į kurią įeina UAE, Kuwait, Qatar, Bahrain ir Oman. Kuwait priešinosi UAE su Iraku pasirašytai sutartčiai.

Irakui ir Kuwaitui pakartotinai nesisekė išspręsti kelių ginčų dėl sienos, einančios per naftos gamybos laukus, ir liepos 18 d. Irakas teigė, kad Kuwaitas ima naftą iš Irakui priklausančio lauko prie Kuwaito pasienio.

Be to, Irako grasinimas pulti Kuwait sutampa su Saudi Arabijos ir Irano aiškiai pareikštu pageidavimu, kad naftos kaina kiltų per sekančius kelis metus. O Kuwait nekeičia savo teigimo, kad žemos kainos yra naudingos ne tik naftos pirkėjams, bet ir jos tiekėjams.

Sutars dėl kainos kelimo

Iranas formaliai pasiūlė, kad naftos statinės kaina turėtų iškilti iki 20 dol., o Irakas norėtų, kad kaina pakiltų net iki 25 dol. Gi Saudi Arabija ir pasisakė, kad naftos kaina turi pakilti virš dabartinės 18 dol. kainos, kurią OPEC nustatė kaip minimalią naftos kainą palyginimo tikslams.

Nors Irako grasinimas Kuwaitui sukretė arabų naftą gaminančių kraštus, aukštą OPEC pareigūnai yra patenkinti Irako kieta pozicija prieš Kuwait ir UAE, kurių nesilaikymas OPEC taisyklių jau ilgą laiką erzina daugumą jo narių. Manoma, kad Irakas ir OPEC konferencija ateis su siūlymu mažinti naftos produkciją, kad kainos pakiltų iki 25 dol. per sekančius dvejus metus. Irakas tikisi ir stiprios paramos iš buvusio priešo Irano, su kuriuo po 8 metų karo praėjusį mėnesį pradėjo ruošti taikos sutartį.

Ukrainiečiai reikalauja palikto aukso

Londonas. Anglijos Bankas pradėjo tyrinėti savo archyvuose, ar turi dokumentų, rodančių, kad buvo gavęs „statinę aukso“, kurią prieš 270 metų į tą banką įdėjo ukrainietis karškis. Kai kurie Ukrainos parlamento nariai prašo šį aukso grąžinti.

Ukrainietis teisininkas Roman Ivančuk apskaičiuoja, kad to aukso vertė gali siekti 29 trilijonus dolerių šiandieniniais pinigais, įskaitant palūkanas.

Prezidentas George Bush pristato teisėją David Souter, kurį jis nominuoja užimti teis. William Brennan vietą JAV Aukščiausioje Teismo. Kairėje matyti Baltųjų rūmų štabo viršininkas John Sununu, Vyriausios Prokuroros Dick Thornburgh, neatpažintas Slaptosios Tarnybos agentas ir prezidento teisinis patarėjas C. Boyden Gray.

Kremlius mažins ekonominę pagalbą

Maskva. Prez. Michailas Gorbačiovas antradienį perspėjo besivystančius kraštus, jog Kremlui teks peržiūrėti jiems teikiama pagalbą, atsižvelgiant „į tikrą mūsų krašto išgales“. AP korespondento manymu, šis perspėjimas yra taikomas Kubai, daugiausiai pašalpos gaunanti iš Sovietų Sąjungos. Jei taip, tai ženklintų galą eros, kai Sovietų Sąjunga šelpia užsienio marksistinius kraštus savo gyventojų gerovei sąskaiton.

Gorbačiovas yra spaudžiamas palengvinti didėjančius krašto ekonominius sunkumus, kaip žemą gyventojų pragyvenimo lygį, didžiulį valstybinio biudžeto deficitą ir tarptautinėse finansinėse rinkose Sovietų Sąjungai duodamą žemą kredito įvertinimą.

Ar tai vakariečių dėmesiai?

Sovietų Sąjungos pašalpa besivystantiems kraštams pernai siekė 19 milijonų dolerių, t.y. 1.4 proc. krašto pagaminamo turto, anot darbininkų dienraščio „Trud“ pranešimo vasario mėnesį. Į tą pašalpą sumą neįeina karinė pagalba, o vakariečiai apskaičiuoja, kad pašalpa yra dar daug didesnė.

Bet taip pat yra galimybė, kad šis Gorbačiovo perspėjimas yra taikomas specialiai vakariečių dėmesiai, nes liepos pradžioje vykusiam turtingiausių Vakarų kraštų ekonominiame pasitarime Houston, Tex., jie pareiškė, jog padėsia Sovietų Sąjungai, jei Kremlius sumažins savo karinį biudžetą ir nustos rėmęs teroristinius, marksistinius režimus, kaip Kuba, Šiaurės Korėja, Sirija, Libija ir Vietnamas.

Gorbačiovas pareiškė, kad ateityje pagalba besivystantiems kraštams bus teikiama „abipusės naudos ir interesų pagrindais“. Ligšiol pagalba

buvo teikiama „sovietinio broliškumo“ pagrindais.

Keis atsiskaitymo sistema

Tame pačiame potvarkyje Sovietų Ministrų tarybai buvo nurodyta pakeisti prekybinio atsiskaitymo sistemą tarp Rytinių blokui priklausančių kraštų į pasaulinę kainų sistemą ir konvertuojamą valiutą, pradedant 1991 m. sausio 1 d.

Kuba tam jau ruošiasi

Sovietų pareigūnai jau anksčiau buvo kalbėję apie pašalpos Kubai nutraukimo galimybę. Apskaičiuojama, kad Kuba kasmet iš Sovietų gauna 4-5 milijonus dolerių pašalpos.

Kubiečiai ruošiasi šiam pašalpos nutraukimui, laukams dirbti naudodami jaučius vietioj traktorių ir nebenaudojami oro šaldymo aparatai. Jau sumažėjo ir iš Sovietų Sąjungos pigia kaina siunčiama nafta, kurios ligšiol jie gaudavo 90 milijonų statinių kasmet.

Sovietų Sąjunga taip pat remdavo Kubą, pirkdama cukrų aukštesnėmis kainomis, negu pasaulinė rinka mokėtų. JAV šaltiniai praneša, jog šie pirkiniai paskutiniu metu yra žymiai sumažę.

pareiškė, jog prašymas tą aukso grąžinti yra ruošiamas. Pulkininkas Pavel Polubotok tą aukso savo testamentu buvo užrašęs suverenai ir nepriklausomai Ukrainai.

R. Ivančuk paaiškino, kad pulk. Polubotok tą aukso įdėjo į Anglijos Banką prieš išvykdamas į Petrapilį derėtis su Rusijos imperijos valdžia. Kai atvyko į sostinę, jį Petras Didysis areštavo, įmetė į kalėjimą ir jį ten mirė.

Banko atstovas pareiškė, jog jei Bankas priimtų statinę, nesi-

TRUMPAI IŠ VISUR

— Pentagonas pranešė, jog yra pasirošęs išvežti JAV Vakarų Vokietijoje laikomus cheminius ginklus į tolimą Pacifiko salą, kad ten jie būtų sunaikinti. Clausen esantys ginklai sudaro apie 2 procentus JAV turimų tokių ginklų.

— Izraelio pareigūnai svarsto, ar mažinti sovietinių žydų imigraciją, norint sumažinti būdų stokos ir socialinių patarnavimų teikimo iškilusias problemas.

— JAV Atstovų rūmai pirmadienį nubalsavo apriboti, kiek leidžiama žaisti reklamų per vaikų televizijos programas. Reklamų turės būti nedaugiau kaip 10.5 minučių per valandą savaitgaliais ir 12 minučių savaitės dienomis.

— Kinijos politbiuro narys Li Ruihuan pasiskelbė pagrindiniu esančiųjų kietosios linijos Kinijos vadų priešininku.

Rytų Vokietijoje atkurtos valstijos

Rytų Berlynas. Rytų Vokietijos parlamentas nubalsavo atkurti penkias to krašto buvusias valstijas, tuo atstatydamas prieš 38 metus komunistų padarytą pakeitimą ir palengvindamas Vokietijų susijungimą. Toje pat parlamento sesijoje Ministerio pirmininko Lothar de Maiziere sudarytoji koalicija nutarė, kad Rytų ir Vakarų Vokietijos tartųsi dėl tikslios susijungimo dienos.

Be to, parlamentas nustatė, kad rinkimų diena atstatytose valstijose — Mecklenburgas, Saksonija, Saksonija-Anhalt, Tueringija, Brandenburgas ir Rytų Berlynas — bus spalio 14 d. Šiuo veiksmu Rytų Vokietija turės panašiai veikiančias valstijų valdžias kaip ir Vakarų Vokietijos federacinė sistema.

teiravęs, kas viduj, jis nesiimtų atsakomybės už jo turinį. Jeigu Bankas priimtų mokėjimus aukso, iš jo gali būti išreikalaujama išmokėti aukso. Bet jokių atvejų Bankas neįmokėtų imokėtos sumos dabartinės aukso rinkos kainomis.

— Sovietų Sąjungoje pritrūko tabako dėl neramumų Armenijoje, kur yra gaminami filtrai, ir dėl sustojusių tabako importų dėl pavėluotų mokėjimų.

Lietuvos vyriausybės laiškas JAV Senatui

Prašo paremti humanitarinės pagalbos teikimo projektą

Washington, DC (LIC). Lietuvos vyriausybė pasiuntė laišką JAV Senato daugumos vadui George Mitchell, ragindami JAV Senatą patvirtinti įstatymo projektą, kuriuo Lietuvai būtų duodama 10 milijonų dolerių vertės humanitarinė pagalba.

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos prezidento Vytauto Landsbergio, ministrės pirmininkės Kazimieros Prunskienės ir Socialinės Apsaugos ministro Juozo Olekos pasirašytame liepos 21 d. laiške rašoma, kad nors Sovietų Sąjungos Lietuvai uždėta blokada jau yra panaikinta, jos praktiškos pasekmės tebeveikia. Blokada suardė beveik visas pastangas užtikrinti nenutrūkstantį medicininių reikmenų tiekimą Lietuvos žmonėms. Antibiotikų, insulino, adatų, anestetinių vaistų tebestokojama.

Laiške rašoma, kad Lietuvos žemės ūkio sektorius — jos

ekonomijos pagrindas — atsidūrė pavojuje, nes yra stoka kuro, alyvos varikliams, mašinerijos ir įvairių dalių jos taisymui. Lietuvos naftos pramonės lėtas atsigavimas po blokados verčia ūkininkus vis labiau susirūpinti, ar bus galima nuimti derlių.

Lietuvos vadai ragina JAV senatorius „ankstyviausiu galimu laiku“ patvirtinti senatoriaus Daniel Moynihan (D-NY) pasiūlytą projektą, kuriuo Lietuvai būtų suteikiama 10-ies milijonų dolerių vertės medicininė ir humanitarinė pagalba. Senato Užsienio santykių komisija birželio 28 d. projektą pasiuntė į Senatą, kur jis dabar laukia eigos.

Panašų įstatymo projektą liepos 12 d. Atstovų rūmams pasiūlė kongresmanas Christopher Smith (R-NJ) ir šis dabar yra svarstomas Atstovų rūmų užsienio reikalų komisijoje.

Nominuotas JAV Aukščiausiojo teismo teisėjas

Washington, DC. Prez. George Bush pirmadienį nominavo teisėją David Souter užimti atsistatydinusio teis. William Brennan vietą JAV Aukščiausiojoje Teismo. David Souter, 50 m. amžiaus New Hampshire valstijos Aukščiausiojo Teismo teisėjas, buvo nominuotas vos 72 valandas po teis. Brennan atsistatydinimo. Prez. G. Bush, jį pristatydamas pareiškė, jog jis neklusinąs Souter apie jo pažiūras opiais klausimais kaip abortai ir mažumoms priklausančių darbininkų teisės.

Priešingai teisėjui William Brennan, kuris yra buvęs pavadintas žymiausiuoju šio krašto

— JAV apkaltino kairiųjų sukilėlius El Salvadore, kad jie brutaliai nužudė du Salvadoro karininkus, tuo norėdami užtikrinti, kad vykstantys paliaubų pasitarimai būtų nesėkmingi.

— Kinija ir Saudi Arabija užmezgė diplomatinis ryšius.

JAV bazės Graikijoje

Atėnai. 100 asmenų demonstravo Kretos saloje, protestuodami prieš sutartį dėl JAV bazių Graikijoje. Riausių policija panaudojo ašarines dujas demonstrantams išskirstyti ir 10 žmonių buvo nesunkiai sužeisti. Tai įvyko dešimt valandų prieš Graikijos parlamento balsavimą dėl naujos sutarties.

Sutartyje pačioje Graikijoje esančios bazės yra uždaromos, o paliekamos tik Kretos saloje. JAV šios bazės reikalingos, nes jos yra arti Libijos ir Artimųjų Rytų.

Šį mėnesį pasirašytoje sutartyje numatoma Graikijai suteikti 1 milijono dolerių vertės karinių reikmenų už teisę Graikijoje operuoti JAV bazes dar aštuonerius metus.

KALENDORIUS

Liepos 26 d.: Sv. Ona ir Joachimas — Marijos tėvai, Gluosnais, Greitute.

Liepos 27 d.: Rudolfas, Natalija, Zintautas, Zivile.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:38, leidžiasi 8:18. Temperatūra ketvirtadienį 88 F (31 C), naktį 67 F (19 C), daliai saulėta, šilta ir tvanku, ryte galimybė lietaus su perkūnija.

PAVERGTU TAUTŲ MINĖJIMAS

Pavergtų Tautų minėjimas Detroito vyko liepos 22 dieną, ukrainiečių Kultūros centre. Pagrindinis kalbėtojas buvo kongresmanas William S. Broomfield, JAV Atstovų Rūmų mažumos užsienio komiteto vadovas. Minėjime dalyvavo ir kongresmanas Bill Schuette, kandidatas į JAV Senatą. Dalyvius sveikino Michigan Senato daugumos vadovas senatorius Engler, respublikonų kandidatas į Michigano gubernatoriaus vietą. Lietuviams Pavergtų Tautų komitete atstovauja dr. Algis Barauskas.

A.A. MARTYNAS KLIMKAITIS

Liepos 17 dieną, Providence ligoninėje mirė a.a. Martynas Klimkaitis. Detroito gyveno nuo 1949 m. Wayne State universitete įsigijo chemijos magistro laipsnį. Uolus įvairių organizacijų rėmėjas, buvęs skautas vydis. Paliko žmoną Antaniną, dukrą Ameliją Gintautaitę, aštuonis brolius ir seseris, gyvenančius Vakarų Vokietijoje. Palaidotas Holy Sepulchre kapinėse po religinių apeigų, kurias atliko iš Chicago atvykęs kun. H. Dumpys. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaparackienė.

NAUJA LIETUVIŠKA SEIMA

Sveikiname naują lietuvišką šeimos židinį sukurčius Teresę Kvaliauskienę ir Jurgį Ribinską. Sutoktūvės liepos 18 d. įvyko Dievo Apvaizdos bažnyčioje.

A. A. ANNA KRATAVIČIENĖ

A. a. Ona-Anna Kratage-Kratavičienė, 81 m. amžiaus, mirė liepos 19 dieną. Buvo aktyvi ir dosni lietuviškų organizacijų rėmėja ir veikėja. Priklausė Lietuvos Vyčiams, Moterų sąjungai, įvairioms katalikų draugijoms ir Vaizbos Butui. Liepos 23 d. palaidota Holy Sepulchre kapinėse po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje. Paliko brolių Joseph Kratage, seseris Laila Chaps ir Frances Kunko bei jų vaikus. Laidotuves tvarkė Stepanausko laidotuvių direktoriai.

PRANEŠIMAS APIE DAINŲ ŠVENTĘ LIETUVOJE

Darius Mičiūnas, buvęs detroitietis, dabar gyvenantis Clevelande ir priklausantis „Grandinėles“ ansamblui, liepos 20 dieną dalyvavo „Lietuviškųjų melodijų“ radijo valandėlės programoje. Jis pasakojo įspūdžius iš „Grandinėles“ viešnagės Lietuvoje, o taip pat ir apie dalyvavimą tautinių šokių ir dainų šventėje.

LAUKIAMAS ČIURLIONIO ANSAMBLIS

Čiurlionio ansamblio koncertas įvyks sekmadienį, rugpjūčio 12 dieną, 12:30 Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Apie koncerto ruošos eigą informuoja „Amerikos Lietuvių Balso“ radijo klubo valandėlė, transliuojama sekmadienį rytas nuo 8:15 iki 9 val. ryto iš WCAR, 1090 AM

ir „Lietuviškųjų Melodijų“ radijo valandėlė, transliuojama ant-radieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 4 val. p.p. iš WPON AM, banga 1460.

VYKSTA Į SINODĄ LIETUVOJE

Apie artėjantį Lietuvos evangelikų liuteronų sinodą Lietuvoje ir jų veiklą detroitietis informavo kun. H. Dumpys, liepos 20 dienos „Lietuviškųjų melodijų“ radijo valandėlės laidoje. Kun. H. Dumpys vyks į Lietuvą ir dalyvaus tame sinode.

IŠVYKO Į VYČIŲ SEIMĄ

Sveikiname Lietuvos Vyčių 79-tos, 102-tros ir 139-tos kuopos delegatus, vykstančius į 77-tą Visuotinį Lietuvos Vyčių seimą, vyksiantį Pittsburge liepos 26–29 d.

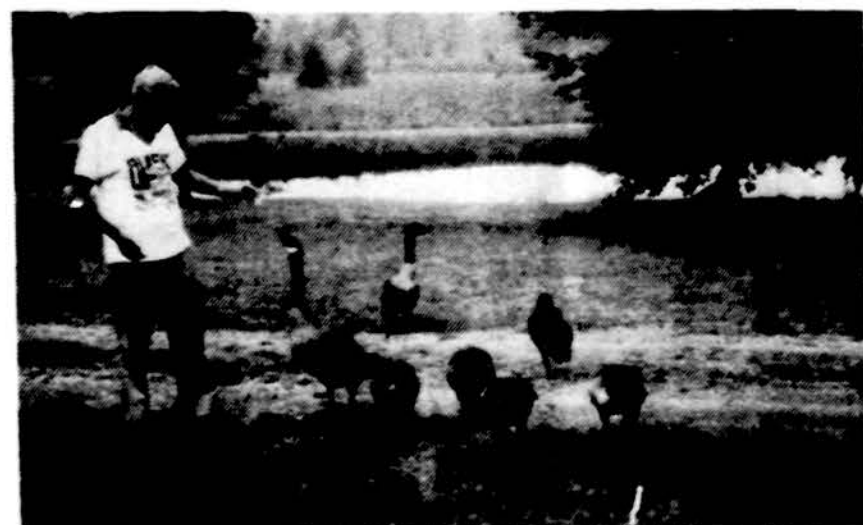
DETROITO LIETUVOS DUKTERŲ PRANEŠIMAS

Džiugu, kad Lietuvos Dukterų draugijos Detroito narių skaičius auga. Naujausios narės – Eleonora Grigaitienė ir Regina Garliauskaitė-Goebel, jau efektingai įsijungė veiklon.

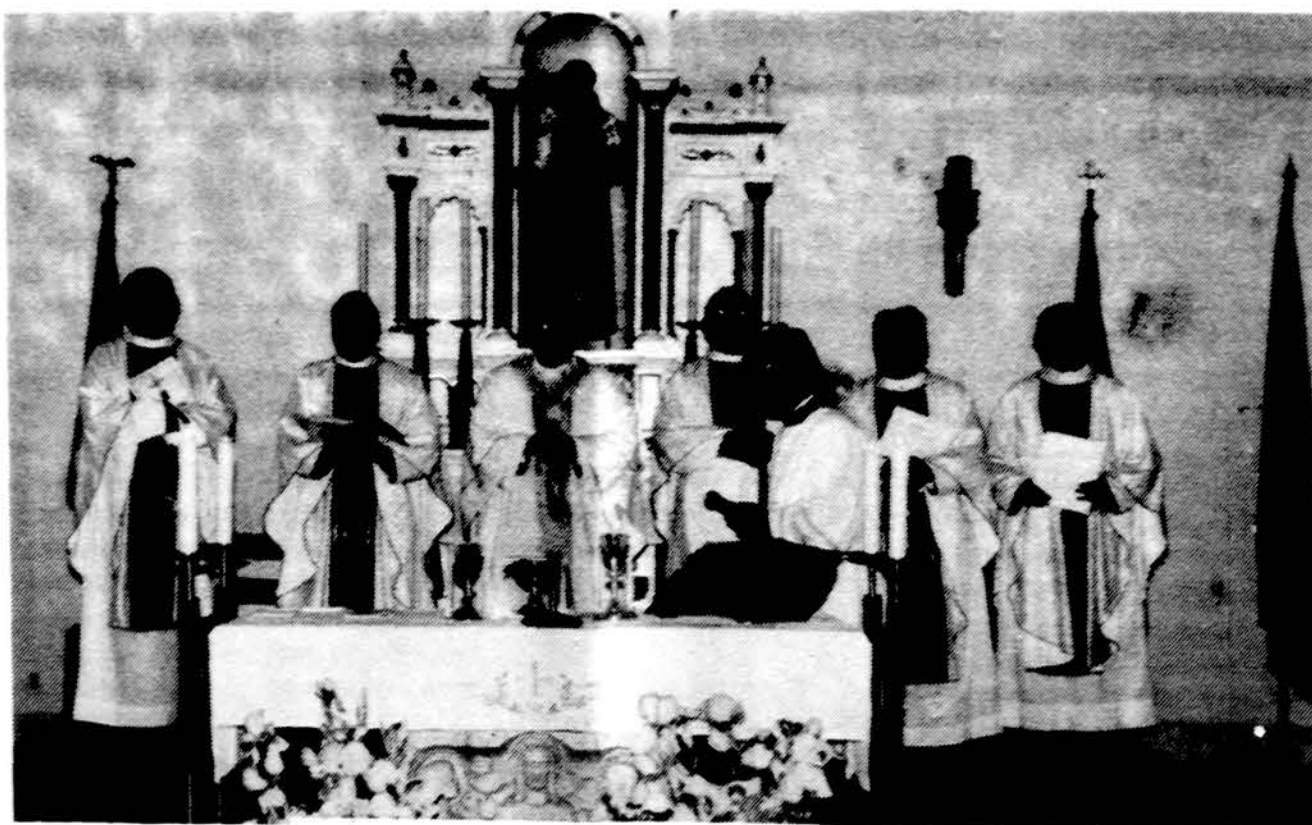
Dr. W. Waring iš Lietuvos kvietė delegacijai, siekiančiai susipažinti su invalidų reabilitacijos programomis Amerikoje. Lietuvos Dukterų gegužės 20 d. Dievo Apvaizdos parapijos patalpose suruošė vaises. Priešpiečių dalyviai buvo supažindinti su delegacijos nariais: dr. Gintautu Česnausku, Kastyčiu Kuru – Kauno miesto savivaldybės nariu, rašytoju Jonu Mačiukevičium – Lietuvos Invalidų draugijos pirmininku, dr. Juozapu Radiku – Lietuvos didžiausios ligoninės Vilniuje direktorium, dr. Gintaru Skorupskiu ir teisės studentu Jonu Vaskevičium – Lietuvos Aklųjų d-jos atstovu. Kun. klebonas V. Kriščiūnėvičius malda palaimino svečius ir vaishes. Dr. W. Waring ir delegacijos narius sveikino Lietuvos Dukterų d-jos skyriaus pirm. K. Balukienė, Detroito Organizacijų centro pirm. adv. K. Miškinis ir L. Bendruomenės atstovas J. Urbonas. Vaisių metu teko išgirsti kiekvieno delegacijos nario trumpą pranešimą. Netrūko klausimų ir paaiškinimų apie ligonines ir vaistų padėtį Lietuvoje. Programą pravedė J. Pečiūrienė ir E. Grigaitienė.

Lietuvos Dukterys yra dėkingos vaisių dalyviams, kurie dosniai aukojo ir įgalino įteikti šiai delegacijai piniginę dovaną, bei paskirti 500 dol. Caritas organizacijai, kuri jau yra plačiai išvysčiusi šalpos ir moralės pagalbos veiklą Lietuvoje.

L.D. skyrius paruošė 4000 dol. vertės vaistų siuntą, kuri birželio mėn. pradžioje laimingai pasiekė Kauno ligoninę.

„Pilėnų“ stovyklavietėje Stasys Petrauskas vaisinga laukines žąsis ir jų jauniklius.
Nuotr. A. Vaitiekaičio

Iškilmingos pamaldos po gaisro atnaujinus Šv. Antano bažnyčią Detroito. Iš k.: kun. Mykolas Kundratas, vysk. Paulius Baltakis, kardinolas Edmund Szoka, kun. Walteris Stanevičius, kun. Alfonsas Babonas, kun. Kazimieras Simaitis ir kardinolo palydovas (pavarde nežinoma).

Nuotr. Br. Telyčėno

Rugpjūčio 26 d. Dievo Apvaizdos parapijoje vyks tradicinė Lietuvos Dukterų gegužinė. Narės jai jau ruošiasi ir kviečia visus neužmiršti šios datos.

JP

PASISEKUSI OPERACIJA

Dr. William Waring didelių pastangų dėka iš Kauno pavyko atvykti šešerių metų Guodai Aleksandravičiūtei ir jos motinai Lilijai. Mergaitei buvo padaryta sunki vidurių operacija. Operacija pavyko ir ligoninėje sveiksta. Tikimasi, kad ji netrukus bus išleista iš Ann Arbor universiteto ligoninės ir liepos mėnesio gale galės grįžti į Lietuvą. Guodos ir jos motinos kelionės išlaidas iš Maskvos į New Yorką ir atgal sumokėjo Lietuvos Dukterų draugijos Detroito skyrius, o nuo New Yorko į Detroitą ir atgal – visa eilė jautrios širdies tautiečių, gi Balfas suteikė paramą jų išlaikymui Amerikoje. Motina Lilija yra labai dėkinga už tą didelę pagalbą.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTAS

Čiurlionio ansamblis daug kartų yra koncertavęs Detroito. Visuomenė gausiai atsilankė į koncertus ir šiltai sutikdavo ansamblį ir jo vadovus – Alfonsą ir Oną Mikulskius. Šių metų gegužės mėn. pradžioje, čiurlioniečiai šventė 50 metų savo veiklos sukaktį, dabar vadovaujami muziko Gedimino Purlio. Naujo dirigento rankose ansamblis atsijaunino ir suklebė dėmesį detroitietiško tarpe. Buvo sudarytas organizacijų ir parapijų komitetas, kuris Čiurlionio ansambliui pakvietė į Detroitą. Koncertas rugpjūčio 12 dieną 12:30 val. p.p. vyks Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre. Bilietai į koncertą platunami kredito unijoje „Kasa“, Šv. Antano parapijos kioske, o Dievo Apvaizdos parapijoje platina Kazys Gogelis. Bilietai – prie įėjimo 13 dol., o įsigyjant iš anksto pas platintojus – 10 dol.; moksleiviams – 5 dol. Vaikai iki dvylikos metų bus įleidžiami veltui. Koncerto dieną po pamaldų parapijos kavinėje bus galima gauti šiltus užkandžius.

ŠAULIŲ IŠVYKA

Stasio Butkaus šaulių kuopa Detroito, liepos 22 dieną surengė išvyką į „Pilėnų“ stovyklavietę prie Manchesterio. Nors buvo lietinga diena, susirinko nemažai svečių pabendrauti su šauliais. Erdvi „Pilėnų“ salė saugojo nuo lietaus. Šeimininkės, vadovaujamos Onos Šadeikienės, paruošė skanūs pietus. Kuopos pirmininkas Edvardas Milkus pasveikino išvykos dalyvius, supažindino su svečiais iš Lietuvos bei dalyvavusiais vietiniais veikėjais. Matas Baukys pravedė dovanų paskirstymą. Šaulių „Svyturio“ kuopos pirmininkui Broniui Valiukėnui, sulaukusiam 70 metų amžiaus, palinkėta ilgiausių metų. Stasio Butkaus šaulių kuopa „Pilėnuose“ yra įrengusi bibliotekėlę, kurią tvarko Algirdas Vaitiekaitis. Kuopa dažnai stambesnėm aukom paremia tautinę veiklą.

Stasys Garliauskas

KAIŠIADORIŲ VYSKUPIJOS APAŠTALINIO ADMINISTRATORIAUS KREIPIMASIS

1989 metų lapkričio mėn. gavau pareiškimą, kuriuo prašoma imtis atitinkamų žygių, kad daug metų kalintas ir 1962 metais Šeduvoje miręs Kaišiadorių vyskupas, vėliau popiežiaus pakeltas į titulinius arkivyskopus, Teofilus Matulionis būtų paskelbtas palaimintuoju-šventuoju. Tačiau palaimintuoju-šventuoju popiežius skelbia tik po to, kai tam tikslui sudaryta komisija atlieka labai kruopštų tyrimą ir Kongregacija Šventųjų Byloms nustato, kad tas asmuo tikrai to vertas.

Pasitaręs su kitais Lietuvos vyskupais ir atsiaklausęs minėtos Kongregacijos, sudariau reikalingą komisiją ir pradėjome rinkti žinias apie arkivyskupo Teofilus Matulionio šventumą. Todėl kreipiuosi į visus kunigus ir pasauliečius, prašydamas atsiliepti, kurie turite asmeniškų žinių apie arkivyskupą Teofilų Matulionį (pvz., su juo susirašinėjote, susitikote, kur nors kartu buvotė). Gal kur nors dar yra žmonių, kurie pas jį dirbo, kartu su juo gyveno, buvo tar-domi, teisiama, kalinami? Jų liudijimai bus ypač vertingi. Tamstų atsiliepimo lauksime iki šių metų rugšėjo mėn. 1 dienos. Kai tik gausime kurio nors atsiliepimą (savaime aišku ir tikslių adresą), parašysime

smulkiau mums rūpimu klausimu. Tad laukiame ir iš anksto dėkojame.

Kaišiadorių vyskupijos Apaštalinis administratorius vysk. Juozapas Matulaitis Kaišiadorys, 1990 m. gegužės mėn. 25 d.

Mūsų adresas:
234230 Kaišiadorys,
Gedimino g-vė nr. 67
Kaišiadorių vyskupijos kurija

Laiškas

KAM DRUMSTI VANDENĮ?

Per eilę metų J. Kojelis kiekviena proga puola ir užgaulioja Vliką, jo veiklą, o ypatinai Vliko pirmininką. Neteko matyti nė vieno objektyvaus J. Kojelio straipsnio, liečiančio Vliko veiklą.

Šm. birželio 19 d., „Drauge“, – įvykiai Lietuvoje ir išeivijoje J.K. be jokio saiko ir logikos kritikuoja visą išeivijos veiksmų veiklą – Vliką, Altą, PLB ir JAV LB. Tai nieko neveikiančios, nenaudingos, tik laiką gaišinančios, nedemokratinės organizacijos. Puola dr. Bobelį, kad JAV LB pirmininkas nesutiko sudaryti bendro veiksmų fondo. Kaltina veiksmų vadovus ir narius, kad jie tik leidžia visuomenės pinigų nereikalingiems posėdžiams ir važinėjimams. Kalba apie mūsų veiklos skurdą. Jo nuomone, tik Gečio, Volerto... laikais JAV LB turėjo aukso amžių, „tada viskas klestėjo – gi dabar badas“ – viskas pasibaigė. O tuo laiku tūkstančiai lietuvių suaukotų pinigų buvo išmokoma advokatams apginti savo interesus ko-voje su patriotiniais galvojančiais tautiečiais.

J. Kojelis pretenduodamas į viską žinančius, visus mokantis, visus kritikuodamas, o pats nieko posityvaus nedirbdamas, gal galėtų rasti laiko ir pako-mentuoti jo sąnaus kovo 17 d. 1990 m. parašytą memorandumą Lozaračiui, kuriame ragina nuversti dabartinę Lietuvos vyriausybę ir atstatyti komunistinę santvarką Lietuvoje ir t.t.! O gal ir pats J.K. padėjo Linui tą memorandumą suredaguoti? Išslavus savo kiemą, gal bus lengviau šluoti kitų kiemus.

Su pagalba,
Vytautas Jokūbaitis

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Kas krinta į ydą, tai lyg pasiristų žemyn nuo bedugnės viršaus.

Kinų priežodis

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA (Augliai nuimami kabinete) Priklauso Holy Cross ir Christ Ligoninėms 2434 W. 71 Street, Chicago Tel. (1-312) 434-5848 (veikia 24 val.) Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477; Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-4581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ SPECIALYBĖ – NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING 6449 So. Pulaski Road Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS 3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101 Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago (1-312) 825-2670 arba (1-312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS KOSMETINĖ CHIRURGIJA Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas 5540 S. Pulaski Road. Tel. (1-312) 585-2802 Valandos pagal susitarimą Penkt., antr., ketv. ir penkt. Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja 2659 W. 59th St., Chicago, IL Tel. (1-312) 476-2112 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL Tel. (708) 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. kabinete ir buto: (708) 852-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1443 So. 50th Ave., Cicero Kasdien 1 iki 8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA 155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir 5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.) Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS SPECIALISTĖ MEDICAL BUILDING 3200 W. 81st Street Kabinete tel. (1-312) 737-1168; Rezid. (708) 385-4811

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS 2454 W. 71st Street (1-312) 434-2123 Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348; Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4255 W. 63rd St. Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4 6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

Kab. tel. (1-312) 471-3300; Rez. (708) 442-8287
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS 7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652 Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd. Marquette Medical Building 6132 S. Kedzie Chicago, IL 60629 Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D. S. PRASAD TUMMALA, M.D. SURENDER KUMAR, M.D. PETER STECY, M.D. Širdies ir Kraujagyslių Ligos Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA 6132 S. Kedzie, Chicago, Ill. Tel. (1-312) 925-2670 1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120 Tel. (708) 742-0255 Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA 9035 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055 Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai) Tikrina akis, prikaio akinius 2618 W. 71st St. Tel. (1-312) 737-5149 Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St. Palos Hgts, Ill. Kev. val. 3-6 v.v. Tel. (708) 448-1777

JONAS V. PRUNSKIS, M.D. Gydytojas ir chirurgas Anestezijos ir skausmo gydymo specialistas Sherman ligoninė, Elgin, IL Tel. (708) 837-0005 Skambinti galima 24 val.

T. RAMA, M.D. Specialybė – Chirurgija 2454 West 71st Street Tel. (1-312) 434-1818; Rez. (708) 852-0889 Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ – PLAUČIŲ LIGOS 2636 W. 71st St., Chicago, Ill. Tel.: (1-312) 436-0100 11800 Southwest Highway Palos Heights, Ill. 60463 (708) 361-0220 (708) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA 2656 W. 63rd Street Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p. Šešt. pagal susitarimą Kabinete tel. (1-312) 776-2880. Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C. Specialybė – Vidaus ligų gydytojas Kalbame lietuviškai 6165 S. Archer Ave. (prie Austin) Valandos pagal susitarimą Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽILOBIA, M.D. AKIŲ CHIRURGIJA AKIŲ LIGOS Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus 1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville IL 60563 Tel. 1-708-527-0090 Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166; Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽILOBIA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 6745 West 63rd Street Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; Šeštadieniais pagal susitarimą

EUROPOS UNIJA

Winston Churchill 1946 Ciuriche kalbėdamas pasiūlė: „Europos ateitis reikalauja, kad ji būtų suvienyta, kad būtų kas nors panašus į Jungtines Europos Valstybes... Pirmiausia turi susiprasti ir neužmiršti, kad Prancūzija su Vokietija yra vienos šeimos nariai“. Tų dviejų valstybių draugystė prasidėjo, užmiršus buvusią neapykantą, 1950 metais, kai Prancūzijos užsienio reikalų ministras Robert Schuman pasiūlė radikalią planą prancūzų ir vokiečių anglis ir plieną apjungti po viena vadovybe. Tai buvo ekonominio bendradarbiavimo pradžia tarp buvusių didžiųjų ne draugų. Planas veikė gerai, ir greit prie jų prisijungė Italija ir Benelux (Belgija, Olandija, Liuksemburgas). 1957 Romoje buvo pasirašytas aktas, kuriuo sudaroma Europos ekonominė bendruomenė, paprastai vadinama Bendroji rinka. Buvo panaikinti prekybos suvaržymai, sumažinta iki minimumo pasienio kontrolė. Kiti kraštai pamatė, kad planas gerai veikia, ir paprasė į Bendrąją rinką ir juos priimti. Įsijungė Britanija, Airija, Danija, Graikija, o vėliau Ispanija su Portugalija.

To dar negana. 1980 metais Milane Bendrosios rinkos vadovai sutarė, kad galima ir reikia siekti ir Europos unijos. Regėti jungtinę Europą svajavo visi valdovai nuo pat Romos imperijos žlugimo (476 metais). Buvo ir kas labai to nenorėjo, tiesiog bijojo vieningos Europos – tai Sovietų Sąjunga Brežnevo laikais. Kiek ten buvo pilama paplavų ant galvų tų, kurie prie to vedė, kaip vaizdavo būsimą skurdą ir vokiečių dominavimą visose srityse. Jungtinė Europa bus didžioji galybė ir ekonomikai, ir kariškai. Dar vienas didelis žingsnis žengtas 1986, kai dvilios Bendrosios rinkos užsienio reikalų ministrai pasirašė Vieningos Europos akta, o vėliau tų šalių parlamentai jį ratifikavo. Tas Aktas modifikuotas ir lankstesnis negu buvo priimtas 1957 metų ta prasme, kad veto teisė bus gerokai suvaržyta, ir didelę dalį bendrųjų reikalų spres paprasčia dauguma.

Dvylikos šalių gamyba bus tik truputį mažesnė nei Amerikos, bet prekyba – importas ir eksportas – bus dvigubai didesnė. Istorinė data: 1993 sausio 1 diena. Nuo tada Europos Unija turės 320 milijonų gyventojų, daugiau negu Amerika arba Sovietų Sąjunga.

Bus panaikintos sienos ir įvesta bendra valiuta, piniginis vienetas „cui“ (Europos Currency Unit). Manoma, akd cui bus vienas iš trijų stipriausių piniginių vienetų šalia dolerio ir japonų jenos. Toliau bus puoselėjama ir politinė vienybė, kad Europos Unija galėtų kalbėti vienu balsu, kad karinė galybė būtų po viena komanda. „Wall Street Journal“ sąjunga arba unija pavadino paveldėjimu, įkūnijamą kultūrinio ir religinio idealo, kurio siekia daugiau negu tūkstantį metų. Unija norės įstoti ir Rytų Europos kraštai, nusimetę komunizmo; įsijungs ir šiandien dar neutralūs, baimindamiesi neužrūstinti Maskvos – Švedija, Norvegija, Suomija, Austrija, dar kiti.

Yra ir tam tikrų nepatogumų ar pavojų. Dėl Europos Unijos daugiausia rezervų turi Britanija, geografiškai atskirta nuo Europos žemyno (iki bus baigtas kasti tunelis po Lamanšo kanalu). Ten bijomasi, kad gali nukentėti anglo identitetas, kai Europos valdžia atsidurs vieno bendro parlamento rankose. Parlamentas bus renkamas tiesioginiu visų gyventojų balsavimu, ir jo sprendimai gali būti per daug radikalūs labai konservatyviems anglams. Kitas netikrumas neduoda ramybės, kad nesant sienų ir migracijos kontrolės, tradicinės etninės bendruomenės silpnės. Geresnių darbų ieškodami neturtingi portugalai arba italai pradės pigiau dirbti už vietinius vokiečius ar belgus ir pastoviai įsikurs naujoje vietoje. Tiesa, yra ir dabar daugiausia iš Balkanų valstybių svečio teisėmis dirbininkų veik visose Vakarų Europos valstybėse, bet jų buvimas nustatytas tam tikrais įstatymais, ir rezidavimas laikinas. Prasidėjus dideliems gyventojų persikilnojimams, vienos generacijos laikotarpį gali nedaug likti grynų tautinių grupių; gausesnė naujakuriai gali pradėti vyrauti, įvyks gyventojų susimaišymas.

Suprantama, kad svarbiais klausimais laisvoj visuomenėje negali būti vienos nuomonės. Su britų politikais, su premjere Margaret Thatcher nenori sutikti žymus anglų istorikas Paul Johnson. Jo žodžiais, numatomi nepatogumai gyventi vienoje Europos valstybėje atversia blogi, kokį ir anglai, ir visa Vakarų Europa patyrė šiam 20-am šimtmečiui – du baisius karus, kurių nebūtų buvę, jei būtų mėmę gyventi po vienu stogu. Jis labai vertina Konrado Adenauerio ir Charles de Gaulle pradėtą tų dviejų valstybių draugystę, nors jiedu dar ir nesvajoję apie visos Europos ar jos dalies uniją. Jis tik bijo, kad kuriam vienigai Europa per greitai ir „slaptai“, per mažai apie tai kalbama ir diskutuojama. Net Bendroji rinka dar jam nėra konstitucinė institucija ir jį pirkėjams nėra atsakinga. Popiežius Jonas Paulius II priitaria Europos Unijai. Vienoj kalboj sakė: „Dar sykį kreipiuosi į visus europiečius nugalėti savyje anachronišką nepasitikėjimą vienu kitais ir įtempimą. Ieškokite istorinių vertybių, kurias per ilgus amžius saugoja Rytų-Vakarų Bažnyčia“.

Skepticizmas dar pasireiškia Danijoje ir Graikijoje, bet sutinkama, kad vežimas rieda nesulaikomai, ir reikia su tuo sutikti.

Tik pustrėčių metų mus skiria nuo naujos istorijos pasisukimo, kai bus suvienyta Europa, kai susidarys trečia galybė (Super-State), su kuria turės skaitytis likusieji pasaulis, daugiau kreips dėmesio ir Amerika. Labai norėtumėm, kad taip viskas gerai susiklostytų, kad ir Lietuva su kaimynais galėtų būti Europos Unijos dalimi. Tada nebūs tokio didelio pavojaus, kad ilgai nei galėtume atsirasti nauji stalinai, ir vėl būsimе jo aukos. Kiek nuo mūsų priklauso, turime siekti vieningos, tvirtos Europos Unijos.

č. g.

Kieno sielos dar nepalietė blaiviojo džiaugsmo viltis, širdies nekaitino skaidriųjų svajonių ir pasiaukojančios meilės ugnis, tas dar nebuvo jaunas, tas dar nealsavo gyvenimo pavasariu.

Vildžiūnas

Yra daug bendro tarp išminties ir gerumo, ir suprantama, kad tos dvi dorybės negali būti perskirtos, – ne tik dėl to, kad išmintis daro žmones gerus, bet ir dėl to, kad žmones gerus daro išmintingais.

Enr. Taylor

PREKIAUJANTIEJI RYTAI IR VAKARAI

Chicagos 52-osios pasaulinės prekybos konferencijos metmenys ir įžvalgos

DR. KAZYS ĖRINGIS

terminologija.

Pasaulinė prekyba remiasi sudėtinga priemonių sistema. Tai ne vien prekių tiekimo sutartys ir atsiskaitymai už jas. Prekyba yra susijusi su painiais tarptautinių muitų įstatymais, įvairių šalių prekybos taisyklėmis, gabenamų prekių patikrinimo reikalavimais, ipakavimo nuostatais ir kt. Todėl netenka stebėtis, kad Chicagos Tarptautinės prekybos klubas, kaip didžiulio pramonės ir prekybos miesto organizacija, surengė jau 52 pasaulinės prekybos konferenciją. Pastaroji konferencija įvyko 1990 metų gegužės 31 dieną Chicagos ištaikingame Fairmont viešbutyje. Konferencijoje, neskaitant amerikiečių, dalyvavo Europos Bendruomenės, Rytų Vokietijos, Jugoslavijos, Jungtinių Tautų Tarptautinių korporacijų centro, Lenkijos, Vengrijos, Sovietų Sąjungos oficialūs atstovai ir neoficialūs Lietuvos atstovai iš Lietuvos ir Išeivijos.

Po konferencijos atidarymo ir įžanginio žodžio bei sveikinimų pagal konferencijos programą vyko Sovietų Sąjungos sesija, Rytų Europos veiklos I ir II stendinės sesijos, posėdis „Amerikiečių perspektyva“ bei pietų ir vakarinis priėmimas, kurių metu buvo pasakytos svarbios kalbos. Sovietų Sąjungos sesijoje tris pranešimus padarė svečiai iš Maskvos, Sibiro ir Leningrado. Pranešėjai – sovietų Miško pramonės ministerio pavaduotojas dr. Nikolajus A. Medvedev (globojas – Technologijos sprendimų sindikatas), Sibiro tyrinėjimų ir raidos centro direktorius dr. Aleksandras G. Kizner (globojas – Amoco produktų bendrovė), Leningrado finansų ir ekonomikos instituto profesorius dr. Aleksandras L. Katkov (globojas – Jungtinių Amerikos Valstybių – Sovietų Sąjungos verslininkų draugija). Sesijai pirmininkavo minėtos sąjungos prezidentas dr. Nicholas Goncharoff, kuris, kaip amerikiečių ekspertas, glaudžiai bendradarbiaudamas su Leningrado finansų ir ekonomikos institutu, organizuoja amerikiečių verslininkų kursus ir atskleidžia anglų-rusų kalbomis specifinę ekonomikos ir atsiskaitymų atitikmenų

terminologiją. Sovietų pranešėjai, žvelgdami iš 1990 metų perspektyvos, susitelkę investavimo Sibiro verslovėse užmojams, jungtinio ir finansinio kapitalo rinkos klausimams Sovietų Sąjungoje bei Miškų ir miško pramonės ministerijos daugiau kaip 4,000 įmonių produkcijos eksportui, pagrindiniai popieriaus, celiuliozės ir miškininkystės produktų eksportui, intensyviai ūkininkaujant miškuose. Deja, primintina, kad ilgai miškininkystės produktų srauto spartą sąlygojo tremtinių ir vietinių vargulių nenašus darbas. Daug miškininkystės produktų ir gaminių sovietai importuoja iš Suomijos. Sovietų pranešėjai pabrėžė prezidento Gorbačiovo vykdomų ekonominių permainų svarbą ir nušvietė tesiamas pastangas atkurti toje didžiulėje šalyje priviata nuosavybę.

Išsivadavusių iš Maskvos kontrolės Vidurio Europos šalių atstovai supažindino su savo šalių gaminių eksporto pasiūlomis, su ekonominių persitvarkymų tikslais, su švietimo ir vadovavimo įvairiuose lygmenyse pasiekimais, su paveldėtai iš netolimos praeities ekonominiais sunkumais.

Oficialių priešpiečių popietėje buvo įteikti žymens nusielpnusiems prekybos plėtroje ir jos organizacijų veikloje. Trumpą žodį taip pat tarė Roosevelt universiteto Verslų valdymo Hellerio kolegijos Prekybos departamento vadovas Robertas E. J. Snyder, Ph. D., kuris supažindino dalyvius su universiteto programa Rytų ir Vidurio Europos išsilaisvinusiems kraštams.

Pagal tą programą, gyvenantiems to regiono šalyse ir baigusiems ekonomikos aukštųjų mokslus savo universitetuose diplomantams Roosevelt universitetas Chicagoje sudaro sąlygas vienerius metus toliau gilintis verslų (biznio) srityje. Studijoms sąlygos palankios: mokslas, bendrabutis, išlaikymas ir kelionė Chicago bei atgal nemokamai. Programą remia Chicagos mokyklos, Skandinavijos oro linijų sistema ir kiti globojai. Rockwell Engi-

neering Co. Inc. bendrovės nariai Antanas ir Marija Rudžiai susitarė, kad minėtoje Roosevelt universiteto programoje dalyvaus ir jauni ekonomistai iš Lietuvos. Bendro Amerikos lietuvių šalpos fondo pirmininkė Marija Rudienė sutiko Programos dalyvius iš Lietuvos globoti.

Konferencijai oficialius priešpiečius teikė grupė verslo bendrovių: Baker and McKenzie, Helene Curtis, Mid-America Committee, Northern Trust Bank, Rockwell Engineering Company and Security Pacific Finance.

Priešpiečiuose ir popietėje dalyvavo Illinois gubernatorius James R. Thompson, kurį, prieš užimant prezidento vietą, pristatė Rockwell Engineering stalo svečiams pašnekiesi. Oficialiame sveikinimo žodyje konferencijos dalyviams gubernatorius Thompsonas pažymėjo, kad didžiąja Chicago per praėjusius 50 metų išskirtinai negu kitus Amerikos miestus palietė trys įvykiai: esminiai pasikeitimai pramonėje, pasaulinės ekonomikos raida bei jos traukos ir etninės gausos margumyno kaita, lyginant su kitais JAV miestais.

Užsienio kapitalo investavimai Lietuvoje, talkinant išeivijai, neturėtų būti ipersami be naudos kraštui. Kaip tik priešingai, išeivijos profesionalų uždavinys – apsaugoti Lietuvos gamtą ir aplinką, taip pat miestų bei valstybės išdoplaukas, kurios gali būti skurdinamos kyšininkaujant užsienio kapitalo investuotojams.

Priešpiečių popietės metu ilgai ir svarbią kalbą pasakė Europos Bendruomenės komisijos Jungtinėms Amerikos Valstybėms delegacijos vadovas ambasadorius Andreas van Agt. Prabilęs ambasadorius Agt pagal japonų projektą Fairmont viešbučio Moulin Rouge išpuostoje sveitė pirmiausia sukurė juoką pareikšdamas, kad Europos Bendruomenė remiasi vokiečių humoru, britų orumu, prancūzų nesukalbamumu ir japonų žvaigždėmis.

Ambasadorius Agt savo pranešime pažymėjo, kad Europos Bendruomenės šalys iki 1994 metų padidins produkciją 20%. Jis atkreipė dėmesį, kad New Yorke yra įsteigtas Rytų-Vakarų institutas, kuris pats savaime kalba už save ir apie visą tai, kas yra naujo šių dienų pasaulyje. Vidinis Europos Bendruomenės gyvenimo uždavinys, pranešėjas pabrėžė, kad Bendruomenės valstybių valdžios nuosekliai rūpinsis savo šalių

neįsivaikė. Ką studijavo – dabar neprišimena. O jos aistra nebuvo meilė... Ji pati jam nėrėsi ant kaklo. Pati siekė visų saldybių... Kąžin, ko ji čia dabar?

– Kasgi tave išvyjo gatvėn tokiu laiku?

– Aš žinau kur tu lankaisi? Žinau, su kuo dabar skudurus sumetėi... Palauk! Duok man pasakyti! Aš tau skersai kelio nestoju, bet tik noriu perspėti: nebandyk su šita sukurti šeimos!

– Kodėl gi? Ar tu man uždrausi?

– Nes tu jau turi šeimą! Turėsi mane vesti dabar arba jau užgims tavo vaikai!

– Ką?!

– Žinia ji taip parbloškė! Minutę nežinojo ką sakyti, kaip atsitikė, kaip patikrinti, ar ji tiesą sako. Svarbiausia – kaip atsikratyti šia nelemtąja tautiete... Minutės dirbo pasiutusiai greičiu.

„Su moterimis reikia atsargiai. Geriau gudrumu, gerumu... Artūras man visada patardavo: reikia stengtis nuvilkinti laiką, uždelsti, žadėti, su viskuo sutikti ir viską geruoju sutvarkyti... Dabar ji įsiutusi, kaip liūtė! Kogi sekiojū mane naktimis? Geruoju reikia, meiliai, ramiai ir nesikarščiuojant... Meluoti! Be gėdos ir be sakot!“

Paėmė jos ranką. Tokia sunkia, bet nesipriešinančia. Savo veide išgavo susijaudinimo, didelio sumišimo ir apstulbimo išraišką tokia naujiena. Kone džiūgavimą.

– Vargšė mergaitė... Jei būčiau žinojęs! Kuo galėčiau tau padėti? Ar jau greit lauki? E!... Ar tu manai, kad aš rimtai su šita moterimi? Ar pažįsti ją?

Ji man tik taip sau... Tik laiko praleidimui! Ji net vyresnė už mane trimis metais! Ar kvišas būčiau su ja? Na, kalbėkime rimtai – ką mudu dabar darysime?

Mergina atidžiai klausėsi. Dar negalėjo suprasti ką reiškia jo žodžiai. Ar jie nuosirdūs? Nustebusi jo užuojauta, o ypač šneka apie aną moterį. Gal jis iš tikrųjų nėra toks kvailas? Ko jam susidėti su sena, kai

Lietuvių Katalikų religines šalpos pareigūnai. Iš kairės sėdi: Gintė Damušytė, vysk. Paulius Baltakis ir Rasa Razgaite; stovi: kun. Kazimieras Pugevičius, Marijona Skabeikiene ir Viktoras Nakas.

fikacijos darbo vietų skaičiaus padidėjimo, iš tokios pramonės apčiuopiamos naudos neturi. Tai svarbi patirtis atsikuriančiai Lietuvai, nes prekybos įstaigų kūrimas užsieniuose gali būti pelningas tik remiantis pusiau savanorišku lietuvių išeivijos pensininkų darbu.

Užsienio kapitalo investavimai Lietuvoje, talkinant išeivijai, neturėtų būti ipersami be naudos kraštui. Kaip tik priešingai, išeivijos profesionalų uždavinys – apsaugoti Lietuvos gamtą ir aplinką, taip pat miestų bei valstybės išdoplaukas, kurios gali būti skurdinamos kyšininkaujant užsienio kapitalo investuotojams.

Priešpiečių popietės metu ilgai ir svarbią kalbą pasakė Europos Bendruomenės komisijos Jungtinėms Amerikos Valstybėms delegacijos vadovas ambasadorius Andreas van Agt. Prabilęs ambasadorius Agt pagal japonų projektą Fairmont viešbučio Moulin Rouge išpuostoje sveitė pirmiausia sukurė juoką pareikšdamas, kad Europos Bendruomenė remiasi vokiečių humoru, britų orumu, prancūzų nesukalbamumu ir japonų žvaigždėmis.

Ambasadorius Agt savo pranešime pažymėjo, kad Europos Bendruomenės šalys iki 1994 metų padidins produkciją 20%. Jis atkreipė dėmesį, kad New Yorke yra įsteigtas Rytų-Vakarų institutas, kuris pats savaime kalba už save ir apie visą tai, kas yra naujo šių dienų pasaulyje. Vidinis Europos Bendruomenės gyvenimo uždavinys, pranešėjas pabrėžė, kad Bendruomenės valstybių valdžios nuosekliai rūpinsis savo šalių

Nijolė turi tokią jauną ir gražią? Bet atsargumas dar jos neapleido.

– Gal tu kaip reikiant nesuvoki, nesupranti? Aš juk turėsiu vaiką! Ir tu esi to kūdikio tėvas! – Supranti – tėvas!..

– Labai gerai suprantu, Nijolė. Puikiai suprantu!

Aš net didžiuliojus būdamas tėvas!.. Bet, palauk!.. Iš kur tu gali taip tvirtai žinoti, kad aš esu ikvėpęs tai mažai būtybei gyvybę? Ar ji tikrai mano? Juk mudu nebesimatome kiek gi?... Taip, jau keturis mėnesius! Ar per tuos mėnesius tu su niekuo „nesimeilina“?

– Niekšas! – Bematant nelaimingoji mergina pavirto į furiją.

Vytauto samprotavimus nutraukė lipnus plaštakos smūgis į žandą. Nijolė apsiypylė gausiomis ašaromis. Jam instinktyviai susiėmęs skruostą Nijolei kone pro ašaras skverbėsi kartūs žodžiai:

– Aš prisiečiau amžinai meilę, ištikimybę! Tu sakei, „Kaip vyras su žmona...“ Mes jautėmės laimingi... Nebijojai tada, kad tapsi tėvu! Tu to troškai, kad tik būčiau tavo... O dabar šitaip drįsti mane įžeisti! Niekšas esi! Paskutinis mulki!

Merginos rankos suduotas atausis labiau malonus, kaip skaudus. Aišku, tūkstanti kartų būtų buvęs malonesnis, jei ji kirstų ne šį apsižiūbusi vėplą, o visai kita būtybė, tik neseniai atsisveikinta ir dar jautiamos glamonėmis jo kūne... Bet ši, kadaisė buvusi patraukli ir įdomi mergaitė, vėl atsinešė tarsi anos vasaros prisiminimus. Lyg davė pajusti buvusį jos svaiginantį skonį... Padvelkė šiltos naktys parke, automobilių, pajūryje ar kitose nuošaliose vietose... Lyg atgijo jo tada jautiama pirmoji meilė. Dabar jos nebejaute, nes viską užgožė, viskam dominavo žavus Nancy atvaizdas. Ak, tos idiliškos vakaronės jos bute!.. Bet reikia dabar ką nors sakyti šitai mergiškai, įtikinti ją!

(Bus daugiau)

APIE NASEVIČIŲ, ŠUMAIŠKŲ, SKUČŲ, POVILAITIŲ, KIRLIŲ

Juozo Averkos prisiminimai

(Pabaiga)

Kaune mane painstruktavo, davė repatriacijos taisyklių raštą, ir gegužės 1 per Zervynas, per Ula perėjau rubežiu. Zervynose prie manęs pritapo dar vienas vyras, iš vokiečių nelaisvės grįžęs marcinkoniškis. Jis tarnavo lenkų kariuomenėje ir pateko pas vokiečius. Išleistas iš nelaisvės, jis pasiekė Lietuvą, o dabar norėjo grįžti pas savo šeimą ir Marcinkonis. Su juo (Vincas Jovaiša?) kartu perėjome rubežiu. Netoli Marcinkonių, iš miško einant per kelią, buvome pastebėti. Jį paėmė ir nugabeno į karinį dalinį. Žmonės pranešė žmonai, kad grįžęs vyras paimtas. Ji nubėgo į tą karinį dalinį pasiteirauti, bet jai pasakė, jog nieko apie tai nežina. Taip jis ir dingio.

Raštas apie galimybes persikelti į Lietuvą buvo išplatintas aplinkiniuose kaimuose. Žmonės susiraušė. Išpardavė sunkesnius ūkio padargus. Pervaziavimo operacija turėjo įvykti 1940 birželio 15. Buvo nustatyti perėjimo punktai. Marcinkonių kraštu buvo paskirtas Zervynų geležinkelio tiltas, Puvočių vietovė — Krasnyų punktas, kur buvo galima pereiti sausu keliu ir t.t. Netoli Merkinės Lietuvos vyriausybė nusamdė pievas prie Merkio, kur galėtų ganytis gyvuliai, kol iševiai bus perėję karantiną. Prie Varėnos karo intendatūra parūpino šieno gyvuliams šerti, nes ten nebuvo ganyklų. Atvykusiems priimti buvo sudarytos komisijos, parūpinti gydytojai.

Ar Lietuvos vyriausybė tikėjo, kad ta operacija įvyks, aš negaliu pasakyti, bet prie viso to organizavimo prisidėjo DULR, vadovaujama Vlado Nasevičiaus.

Mums ten esant, aš buvau priskirtas prie Zervynų punkto padėti žmonėms. Buvau Zervynuose apsisėjęs pas pasienio policijos viršininką. Ten prabuvau tris dienas. Naktį iš birželio 14 ir 15-tą įvyko incidentas. Pirmiausia prie Puvočių kaimo per Merki perėjo 60 raudonosios armijos raitelių, nupjovė pasienio policijos ryšių stulpus, nutraukė laidus ir nuėjo į Alytaus bazę. Gi kitoje Zervynų pusėje, prie Kaniavos kaimo (čia rubežius ejo sausu keliu) buvo apšaudytas pasienio policijos postas, kuriame būdavo 4-5 žmonės. (Pasienio policijos centras buvo Zervynuose). Tame poste budintis pasienietis užpuolimo metu

buvo sukaipotas kardais. Į postą taip pat šaudė iš sunkvežimio iš tarybinės pusės.

Pagal sutartį, kuri buvo pasirašyta dėl Vilniaus grąžinimo, tokiais pasienio incidentais turėjo spręsti, iš lietuvių pusės, apskrities viršininkas, susitikęs su rusų „zastalos“ (karinio dalinio) viršininku. Susitikimui buvo sutartas ženklas — du šūviai nuo Zervynų tilto. Šūviai buvo paleisti. Į buvusią lenkų girininkiją Stigalių mišką, kur buvo įsikūręs centrinis pasienio sargybos štabas, atvyko apskrities viršininkas, o iš rusų pusės vietoje „zastalos“ viršininko lengva mašina atvyko politrukas. Į apskrities viršininko klausimą, kur yra „zastalos“ viršininkas, politrukas atsakė, kad viršininkas esąs komandiruotėje ir kad jis esąs igaliotas tartis. Mūsų viršininkas tartis atsisakė. Išvykdamas politrukas, kuris atrodė išgėręs, pasakė, kad jie žina, kas čia darosi: apšaudymą įvykdė vietiniai gyventojai, nes jie nenori lietuvių valdžios.

Kitą dieną įvyko Lietuvos okupacija. Aš ten pabuvau tris dienas, susisiekiu su kaimais ir painformavau žmones. Tada grįžau į Kauną ir susitikau su Vladu Nasevičium. Tarėmės, ką daryti. Planavome jo ligonę seserį išvežti į kaimą, o patys pasitraukti į pasienį. Jei aplinkybės verstų, pereiti į Vokietiją. Bet sekmadienį, buvau areštuotas ir įkalintas Kauno saugumo departamente. Ryšiai su Vladu Nasevičium nutrūko. Susitikome jau šiaurėje, kai jis lageryje buvo žinomas kaip „dėdė Vladas“.

Kauno kalėjime su Šumaiskai

Areštuotas buvau Kaune, birželio pabaigoje (VI.29). Naktį atėjo buvęs Lietuvos karininkas, tarnavęs kriminalinėje policijoje. Su juo buvo du civiliai, paleisti iš kalėjimo kaliniai. Mus priėmė. Matėme, kad namai apstatyti. Iš lauko su žibintuvėliais švietė pro langus. Padarė krata, surinko raštus ir paprašė nuvykti į Saugumo departamentą išsiaiškinti. Pagalvojau, kad gal iš tikro išsiaiškinti, todėl nieko nenorėjau pasiimti. Valdininkas patarė pasiimti skrybėlę, nes nežinojau, kada grįšiu.

Nuėjome į Saugumo departa-

Lietuvių Katalikų religinės salpos vadovybė su svečiais; iš kairės: adv. Povilas Žumbakis, Liet. informacijos centro vedėja Gintė Damašytė, relig. salpos reik. vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius ir Washingtono inform. vedėjas Viktoras Nakas.

mentą. Pirmiausia viską atėmė — pinigų, diržą, išpjauė sagas. Tarnautojai — dar uniformuoti Lietuvos policininkai, bet prie jų nukirptais plaukais civiliai — paleisti kaliniai.

Kameroje radau du žmones. Jie sėdėjo ant grindų, pasidėję antklodę nuo lovos. Atsisėdau ant lovos. Jie atsistojo. Pradėjome kalbėtis. Vienas buvo Šumaiskas, Motiejus Šumaiskas.

Vyriausias brolis. Antras — Lietuvos rusas, kuris turėjo ryšius su baltgvardiečiais ir gaudavo Japonijoje jų leidžiamą laikraštį. Šumaiskai kaltino išdavystę, nes atsisakė komunistinio darbo. Jį vedavo į tardymus. Manęs ir ruso nevedė. Po kiek laiko tą rusą išvedė ir į kambarį atvedė pulk. Skorupskį, buvusį I pulko vadą. 1926 buv. karo mokslo valdybos viršininkas. Skorupskis mokėjo įdomiai klausinėti Šumaiską apie jo nusikaltimą. Lyg pasidėdamas sakė — tu sėdi čia, o tavo brolis Darbo rūmų pirmininkas. Šumaiskas gysėsi, kad visa šeima išmokės būti komunistais. Jis buvęs užverbuotas 1918 Maskvoje, kai su Lietuvos komisija ten nuvyko perimti garvežių ir vagonų. Vėliau iš Lietuvos buvo pabėgęs į Tarybų Sąjungą. Ten jam leido laisvai apsigyventi. Bet susipažinęs su gyvenimo sąlygomis, nusprendė grįžti į Lietuvą. Buvęs pasirošęs atsidėti paskirtą bausmę. Bet grįžti nebuvo lengva. Grįžo per Latviją. Pasienyje buvo sulaukymas. Pasieniečiams pasakė, kad grįžtas į Šančius. Šančiuose buvo naujas policijos nuovados viršininkas ir jis nežinojo, kad Šumaiskas paieškomas. Jis patvirtino, kad Šumaiskas Šančiuose gyvenęs. Keliaudamas slapta per Latviją patyręs daug vargo. Alkanas ir nušalusiais kojų pirštais Lietuvos

pasienį pasiekęs Kučių dieną. Gavęs leidimą grįžti į Lietuvą, atvykęs į Šančius. Čia jo laukė seserys ir brolis. Turėjo jam paruoštą pasą kita pavardė. Paguldė į ligoninę. Pasigydęs į komunistinį darbą nebegrižo. Dirbo Vailokaičio transporto įmonėje. Dabar jį kaltino, kad išdavęs partiją. Jį vedavo tardymams. Manęs nelietė. Mano byla rįsosi su Baltarusija.

Po kelių dienų mane išsukė į Saugumo dept. kanceliariją ir grąžino daiktus. Ten pamaciau prie stalo stovintį pulk. Dulksnį nuplėtais antpečiais. Su juo susipažinau 1939, kai gen. štabe turėjau kai kurių reikalų. Mus abu pasodino į lengvą mašiną ir išvežė. Nuvežė turbūt prie kažkokio forto, kur ant bėgių stovėjo geležinis vagonas. Išvedė Dulksnį, ir mačiau vedamą puskarininkį Matulaitį, kurį irgi pažinojau. Paskui išvedė ir mane ir pasodino į vagono kupę, kur jau buvo Skučas ir Povilaitis. Netrukus atėjo, man atrodė, žydų tautybės vyrukas, kuris lakstė ir tikrino, kas kur pasodintas. Tą vagoną saugojo uniformuoti raudonarmiečiai.

Jaunas leitenantas, mandagus vyrukas, visiems uždėdavo amerikietiškas grandines ant rankų. Šioje kupėje buvome keturi: aš, Skučas, Povilaitis ir prie lango ginkluotas kareivis. Prie durų kiekvienos kupės irgi kareiviai su šautuvais.

Tikrintojas pastebėjo, kad Skučas sėdi kartu su Povilaičiu. Pradėjo rusiškai rėkti, kodėl jie kartu susodinti. Karininkas aiškino, kad nieko nežinojė. Tada išvedė Povilaitį ir atvedė

pulk. Kirlių. Taip mes pasiekėme Vilnių. Ten prikabinome prie kito sąstato ir naktį pasiekėme Molodečną. Aš, kaip pasakojau anksčiau, tiesiogiai buvau susidūręs su tarybine tvarka ir ją pažinau, tad paklausiau Skučą, kodėl juodu su Povilaičiu pasidavė ultimatumo reikalavimui ir nepabėgo. Skučas atsakė, kad jis, kaip lietuvis turėjęs taip pasielgti. Jei būtų pabėgęs, tarybinė valdžia būtų turėjusi teisę kištis į Lietuvos vidaus reikalus, nes taip būtų pasakytas ultimatumas. Žmona ir dukros prašiusios „Tėte, išvažiuokim. Smetona išvykęs“, bet jis net negalvojęs. Tarėsis su Povilaičiu. Apsisprendė šeimas išvežti į ūkį, bet ir Povilaitis bėgti nemanęs, nors pas save turėjęs Merkio išduotą arešto įsakymą. Taip pat jis sakęs, kad jam iš Maskvos paskambinęs užsienio reikalų ministeris Urbys ir prašęs, kad juodu su Povilaičiu nebėgtų. Skučas man tvirtino, kad jie, kaip lietuviai negalvoję apie bėgimą.

Molodečnė naktį iš mūsų keleivinio vagono visus kalinčius perkėlė į „tarybinį vagoną“, kurį vadinome „skorubinska“. Tai prisiminus ir dabar šurpas ima. Buvo lyg žvėrimų vežti — be šviesų, geležiniais virbalais išpintais. Maži langeliai viršuje. Vagonas buvo sudalys į kupės. Mus susodino, kaip ir aname vagonė. Pirmą nuvežė į specialų skyrių, nuogai išrengę, liepė palipti ant kėdės ir daryti gimnastiką, o valdininkas iš apačios žiūrėjo, ar kas neiškris.

Aš sėdėjau su Skuču ir pulk. Kirliu. Kirlys į Kauno kalėjimą buvo atvežtas iš ligoninės. Jis negalėjo net sėdėti. Visą laiką gulėjo, darė nervingus judesius ir kalbino Skučą. Grandinės (antrankiai) užsiverždavo ir įsiplaudavo į kūną. „Kazimierai, Kazimierai“, prašydavo Skučą, „paprastą vagono prižiūrėtoją viršininką, kad palaisvintų ant rankius“. Viršininkas atėdavo, atrakinėdavo, atkeldavo keletą dantukų ir keikdavosi, kad senis neramus ir jaudinasi.

Taip mes važiuavome. Kazimieras Skučas buvo užmiršęs savo rūpesčius. Rūpinosi pulk. Kirliu ir jį ramindavo. Kirlys klausdavo, kaip ten buvo, kad per garšiusius pulk. vadų teismus Tarybų Sąjungoje jie prisipažindavo prie kaltių, kurių nebuvo padarę. Skučas jį ramindavo: „Nesijaudinkite, viskas bus gerai. Tikėkite Dievo pagalbą“.

Privaziavus Minską, mane iš vagono paėmė. Mano byla buvo surišta su Baltarusija. Juos nuvežė toliau, ir apie juos nieko nebeteško girdėti.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
(312) 586-5959 (708) 425-7161
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

Parduodame greitai už didesnę kainą!
Išskaitomas veltui! Perkame ir parduodame visose JAV valstijose. Išlavinti ir patyrę tarnautojai. MLS kompiuteris. Perkame parduodame ir mažas ir didesnes nuosavybes. Vietinė įstaiga.
ALEXANDER J. MOCKUS REALTORS, LTD.
6610 S. Pulaski, Chicago, IL 60629
(312) 767-6655
I lietuviams žinomas ir patikimas vardas.

OPEN HOUSE BY OWNER
3737 W. 70th Street
Sat.-Sun. — July 28-29
1-4 p.m.
Young couple delight. Wood burning fireplace, oak trim, new carpeting, updated kitchen, all appliances, formal d.r., CA maint. free exterior, 2 1/2 car garage — must see. \$89,900.

HELP WANTED

Reikalinga liet. kalbanti moteris gyventi kartu su invalidu moterim ir pagelbėti su lengva namų ruošia. Kambarys, maistas ir alga. Skambinti
(708) 652-6076 arba (708) 892-0573

Reikalinga moteris gyventi kartu su savininke Marquette Parko apylinkėje. Butas ir maistas veltui. Alga pagal susitarimą. Skambinti tel. — (312) 434-7174.

INSTALLER NEEDED
For Handicapped Van Modification: Electrical Knowledge Very Desirable Convenient West Suburban Location Near I-290.
ADAPTIVE PRODUCTS
708/832-0204

DAŽAU KAMBARIUS
Gerai ir nebrangiai
Tel. (312) 925-3253

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MLS ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

FOR RENT

Įnuomojamas butas 4 1/2 kamb., 2 mieg. pirmame aukšte, Sacramento & 59 St. apyl. Šaldytuvas, viryklė, spintelės. Nuomininkui reikia užsimokėti už elektros. Pagaiduojami vyresnio amžiaus žmonės. \$525 į mėn. Butą galima užimti rugsėjo 1 d. Tel. 312-476-5159 arba (708) 867-8029.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turū Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

DRAUGE GAUNAMI ANGLŲ KALBA LEIDINIAI

AWAKENING LITHUANIA. Prof. Jack J. Stukas. 191 psl.	\$8.00
A GUIDE TO THE BALTIC STATES Engrida Kalnins. 309 psl.	\$17.50
ATLAIDAI — LITHUANIAN PILGRIMAGES. Alg. Kezys. 188 psl.	\$25.00
FIGHTERS FOR FREEDOM, Lith. partisans versus the U.S.S.R. J. Daumantas. 279 psl.	\$10.00
FOREST OF ANYKSCIAI. A. Baranaukas. 61 psl.	\$4.00
THE FOUNDATION OF THE UNIVERSITY OF VILNIUS. P. Rabikauskas. 75 psl.	\$4.00
IS THAT YOU LAUGHING COMRADE? algis Ruksenas. 182 psl.	\$5.95
LITHUANIA AND THE UNITED STATES. C. R. Jurgela. 264 psl.	\$15.00
LITHUANIA 700 YEARS. Dr. A. Gerutis. 458 psl.	\$18.00
HISTORY OF LITHUANIA. Dr. J. B. Koncius. 142 psl.	\$5.00
LITHUANIANS IN AMERICA. Dr. A. Kucas. 349 psl.	\$10.00
LITHUANIAN COOKERY. J. Sinkeviciute. 316 psl.	\$12.00
LITHUANIAN SELF-TAUGHT. M. Variakojyte. 144 psl.	\$4.00
LITHUANIAN HERITAGE DICTIONARY. Renei SERVING LITHUANIA. J. K. Valiunas. 288 psl.	\$20.00
THE SWORD AND THE CROSS a history of the church in Lithuania. Dr. S. Suziedelis. 264 psl.	\$9.95
CATHOLIC ALMANAC 1990. F. A., Foy, O.F.M. 600 psl.	\$15.95

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

Pasaulio Lietuvių Centras Pokylių salė

Nuomojama dabar!

Telpa iki 400 žmonių

Nuostabi vieta

Vestuvėms • Krikštynoms • Susirinkimams • Išleistuvėms • Jubiliejiniams vakarams • Privatlems pokyliams

Skambinkite dabar, jei norite užsakyti pokylių salę pasirinktai dienai!

Pasaulio Lietuvių centras
511 E. 127th Street,
Lemont, IL 60439
Tel.: (708) 257-8787

SPECIALI KELIONĖ Į LIETUVĄ DALYVAUTI ŠILUVOS ATLAIDUOSE!

17 dienų kelionė; 14 dienų Lietuvoje, 1 diena Helsinkyje
Kelionė #LSA rugsėjo 5-21 d. .... \$2,299 iš Bostono ir Niujorko **ŠILUVOS ATLAIDAI VYKSTA RUGSĖJO 8-15 d.**

[Kelionės kainą įskaitoma: 3 k. valgis kasdieną, apgyvendinimas Palangoje, vila „Žilvinas“ („deluxe“ viešbutis ant Baltijos jūros kranto); ekskursijos po Palangos miestą ir Gintaro muziejų; ekskursijos po Klaipėdą, Klaipėdos Laikrodžių muziejus ir Akvariumas; ekskursija į Kryžių kalną prie Šiaulių; aplankymas veikiančio vienuolyno Kretingoje; transportacija į Šiluvos atlaidus.

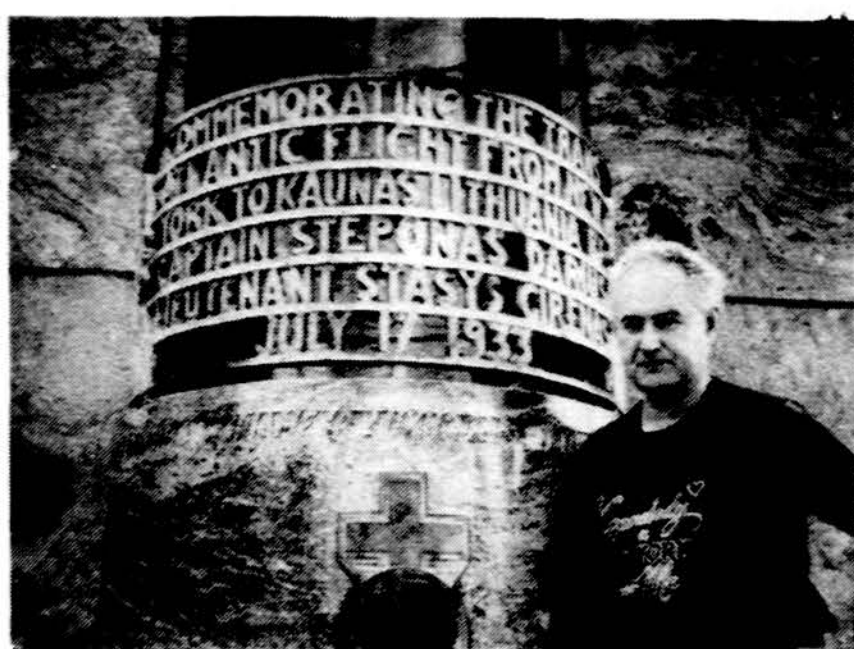
Galima pasirinkti: ekskursiją į Vilnių, Nidą, Mosėdžio-Platielių apylinkę ir Kauną; dvi nakvynės.

Dėmesio! Priedo prie Šiluvos atlaidų, „Žilvino“ viešbučiu gali bet kada pasinaudoti grupės arba individualūs keliautojai.

Informacijai ir rezervacijoms kreipkitės į:

BALTIC TOURS
77 OAK St., Suite 4
Newton, MA 02464
Tel.: 617-665-0080 arba Fax: 617-332-7761

Viktoras Kapočius, fotografas ir filmuotojas iš Vilniaus, prie Dariaus-Gireno paminklo Chicagoje.

Nuotr. E. Sulaičio

VASARIO 16 GIMNAZIJA IR LIETUVA

ANTANAS JUODVALKIS

PLB Vasario 16 gimnazijai remti centrinis komitetas šiomis dienomis kreipėsi į lietuvių visuomenę, primindamas lietuviškos gimnazijos reikšmę visai išeivijai ir prašydamas pinigines paramas. Komiteto kreipimasis yra svarbus, nes gimnazija labai reikalinga ne tik Vokietijos lietuviams, bet ir po visą pasaulį išsiblaškiusiems lietuviams, kuriems rūpi lietuviškos išlaikymas. Šiais metais Lietuvių Fonde (manau ir gimnazijoje) teiravosi Lietuvos jaunuoliai apie pragyvenimo ir mokslo sąlygas Vasario 16 gimnazijoje. Jie norėtų susipažinti su lietuvišiais moksleiviais, suplanuoti Vakarų Vokietijos gimnazijos oru. Nėra abejonės, kad jų pastangos turėtų būti remiamos, kaip ir kitų kraštų lietuvių. Deja, neturiu žinių, kaip jų pasiteiravimai pasibaigė.

Lietuvių Fondas yra pasiruošęs teikti tokias pačias stipendijas, kaip ir Pietų Amerikos moksleiviams, atvykusiems į Vasario 16 gimnaziją. Lietuvių Fondas užsieniečiams moksleiviams dengia mokslo ir pragyvenimo išlaidas bendrabutyje, bet kelionės išlaidas apmoka komitetas. Gal būtų tiksli keliems vyr. klasių Lietuvos moksleiviams pasimokyti porą metų Vasario 16 gimnazijoje ir susipažinti su mokymo metodais bei vakarietiška kultūra.

Vasario 16 gimnazija pastaraisiais metais sustiprėjo, atnaujino pastatus, padaugėjo mokinių. Tai labai reikšmingas ir džiuginantis faktas. Bet tai neįvyko savaime, o reikėjo įdėti daug pastangų, darbo ir lėšų. Šios pastangos ir darbas daugiausia atėjo iš gimnazijos vadovybės ir Lietuvių Bendruomenės bei kitų institucijų, o lėšomis prisidėjo viso laisvojo pasaulio išeivija. Daugiausia rėmė vietiniai lietuviai, visuomenės bei religinės institucijos ir Vokietijos valdžia, be kurios finansinės paramos Vasario 16 gimnazija neišsilaikytų.

Yra sakoma: „nėra to blogo, kad neišėitų į gerą“. Taip ir Vasario 16 gimnazijos pilnyje kilęs gaisras, sunaikinęs dalį ten esančių vertybių, išgąsdino ir sujaudino viso pasaulio lietuvių, bet ta proga buvo panaudota sudaryti naujus planus ir atnaujinti pili. daugiau priitaikant gimnazijos reikalams. Lėšos atėjo iš draudimo įstaigų, vokiečių valdžios, įvairių institucijų ir pavienių lietuvių aukų. Darbai įvykdyti, bet skolos tebeslegia gimnazijos vadovybę ir Lietuvių Bendruomenę. Nesileidžiant į platesnį gimnazijos finansinės padėties nagrinė-

jantiems už savo teises bilijoninė parama teikiama paverėjams Izraeliui ir Sovietų Sąjungai, o Pietų Afrikai teikiama ekonominės sankcijos ir remiamas juodųjų laisvės judėjimas. Ir vieni ir antri kovoja už išsilavinimą iš vergijos, vienur remiami pavergėjai — Izraelis ir Sovietų Sąjunga, o Pietų Afrikoje laisvės kovotojai. Lietuviai ir palestiniečiai neturi nei alyvos laukų, nei aukso kasų, todėl jų šauksmo demokratinių laisvių „gynėjai“. Amerikos vyriausybė negirdi, nes nenusimato biznio. Ar nereikėtų Amerikos prezidentui būti akylesniam ir tą patį matą taikyti visiems lygiai?

Atsprašau už nuklydimą į šalį, nes gyvename tame krašte, už kurį jaučiame ir mes tam tikrą atsakomybę dalį. Prezidentas atstovauja visiems Amerikos piliečiams, o ne tik kapitalistams. Taigi šiame mums lietuviams lemtingame laike, kai kibama vienaip, o daroma visai priešingai, reikia gerai pasitempti, kad nepasimestume laiko tėkmėje. Reikia padėti laisvėjanti Lietuvai, bet reikia neužmiršti ir išeivijos reikalų.

Vasario 16 gimnazija reikalauja visokeriopos paramos, ypač finansinės, nes jos išsilaikymas daug priklauso ir nuo mūsų. Gimnazija yra Europoje, arti Lietuvos ir geriau jaučia ten esančias nuotaikas. Romuva yra Vokietijos lietuvių švietimo, kultūros ir visuomeninės veiklos centras. Čia pastogę randa suvažiavimai, minėjimai, stovyklos ir susitikimai. Netekus Vasario 16 — Romuvos židinio ir lietuvių neturės susitikimo vietos, nebels kultūrinės veiklos centro.

Vasario 16 gimnazija išleido ne vieną abiturientų laidą, paruošė ne vieną visuomenininką ar švietėją. Gimnazijos direktorius Andrius Šmitas yra tos pačios gimnazijos absolventas ir rodo pavyzdį, ką ši mokslo įstaiga yra davusi išeivijos lietuviams.

PLB Vasario 16 gimnazijai remti komitetą sudaro pirm. Ramojus Vaitys, sekretorė Aldona Vaitienė, izdininkas Jurgis Matusevičius, PLB atstovė Birutė Jasaitienė, JAV LB krašto valdybos atstovė Salomėja Daulienė ir nariai — Neringa Ambrozaitytė, Juzė Ivašauskienė, Matilda Marcinienė, Vida Šilienė ir Alina Vinčašienė.

Be ypatingos reklamos komitetas atlieka svarbų darbą, skatindamas jaunąsias šeimą savo prieauglį siųsti į gimnaziją pasitobulinti lietuvių kalboje, susipažinti su kultūros lopšiu Europa ir pabendrauti su kitų kraštų lietuviukais. Betgi komitetas didžiausią dėmesį skiria telkimui finansų, kurių pagalba gimnazija gali išsilaikyti. Nepamirškime centrinio komiteto pastangų ir paremkime jų

MOKYKLŲ DEFICITAS

Chicago valdiškų mokyklų ateinančių metų biudžetas numatytas 2.3 milijonai dolerių. Mažinant valstijos sumas švietimui, numatomas 23 mil. dol. deficitas.

MEDŽIAI CHICAGOJE

Chicago miesto vadovybė pasodino arti 500,000 naujų medžių. Tačiau pirma dar reikia pašalinti daug tūkstančių nužuvusių medžių, kas irgi jau daroma.

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, pirmadienį nuo 8 iki 9 v.v. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. „Music of Lithuania“ programos, vedamos angli kalba, iš tos pačios stoties, taip pat pirmadienį girdimos nuo 7:30 iki 8 v.v. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

SUJUNGTA VOKIETIJA

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Skaitytojai žino Rytų Vokietijos rinkimų pasekmes. Užsienio ir vokiečių spauda juos pavadino kanclerio H. Kohlio laimėjimo, kadangi Vakarų Vokietijoje jo vadovaujama ir rytuose atkurta krikščionių demokratų partija laimėjo net 164 atstovus. Sudarius koaliciją su KD satelitinėmis partijomis, naujame parlamente (vokiečiai rytuose vadina „Volkskammer“) ji turės 193 vietas. Tokio gražaus laimėjimo nesitikėjo net ir didžiausi optimistai galvodami, kad rinkiminė kova vyks su socialdemokratų — SPD partija, kuri į Rytų Vokietijos parlamentą išrinko tik 87 atstovus, o buv. Honeckerio pasekėjai PDS (anksčiau SED) tik 65.

1944–45 m. tūkstančiai lietuvių traukėsi į Vakarų per šandienines Rytų Vokietijos žemes. Rinkimų proga pamėginsiu skaitytojus perkelti į tas vietas, kuriose telkėsi lietuvių pabėgėliai (ar nors pravažiudavo), pateikdamas balsavimo rezultatus. Ir taip. Drezdene, krikščionių demokratų partija (toliau vadinsiu CDU) surinko 44.97% balsų, liberalai 5.5%, komunistų partija (KPD) 0.08%, Rytų Berlyne — socialdemokratų (SPD) (34.95%, CDU — 18.36%, liberalai — 5.23%, Cottbus — SPD 19.25%, CDU 42.76%, Erfurte — CDU 56.58%, SPD 18.67%, Šverine — CDU 39.78%, SPD 25.36%, Rostocke — CDU 34.32%, SPD 24.82%, Geroje — CDU 48.9%, SPD 16.48%. Kitų, mažesnių partijų rezultatai yra labai nežymūs.

Idomūs yra Rytų Vokietijos pasiuntinybių balsavimų duomenys. Buv. režimo pasekėjai — komunistai, pavadinę savo partiją nekalto PDS vardu (Partei des Demokratischen Sozialismus — jai vadov. žydų tautybės adv. G. Gysi) daugiausiai balsų surinko Maskvos pasiuntinybėje, kadangi jos tarnautojai, turistai, prekybininkai už seną režimą atidavė 960 balsus. CDU surinko tik 35, socialdemokratai 224, žalieji 42. Pasiuntinybės laukia liūdnas likimas, nes dauguma personalo turės užleisti vietą naujiems tarnautojams.

Bonnos pasiuntinybėje balsavo 353 Rytų Vokietijos piliečiai, atiduodami 119 balsų už PDS, už krikščionių demokratų — 111 ir už SPD — 22 balsus.

Plačiai kalbama ir rašoma, kad Vakarų Vokietija gyvena

geravališką norą padėti Vasario 16 gimnazijai. Gimnazijos išlaikymas turi būti visų išeivijos lietuvių susipratimo ir garbės reikalas.

Pranešame, kad žuvo tragiškai nuo budelio rankos

A.†A. JONAS MAGALENGA

Gyveno Lenkijoje, Burbiškiuose. Mirė 1990 m. liepos 23 d., sulaukęs 37 m. amžiaus. Amerikoj svečiavosi du mėnesius.

Pasiliko dideliame nuliūdime Lenkijoje žmona Laimutė, sūnus Valdukas ir Jonukas, motina Birutė Magalengienė, sesuo Danutė Paplauskienė su vyru Juozu ir šeima, svogeris Makauskas su šeima; Lietuvoje močiutė, dėdės Vitas, Leonas ir Bronius su šeimomis; Chicagoje sesuo Irena Makauskienė, teta Ona Stankevičienė, pusėsėrė Angelė Gecevičienė su šeima, pusbrolis Vitas Stankevičius su šeima; draugai Juozas Vasilauskas ir Juozas Kvatirskas bei kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį nuo 3 iki 9 v.v. Steponas C. Lack ir Sūnūs koplyčioje, 2424 W. 69 St.

Po to kūnas bus persiustas į Lenkiją. Nuširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose šermyse.

Nuliūdusi šeima.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 312-737-1213.

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1990 m. liepos mėn. 26 d.

5

galų gale reikalaujant 1937 m. 1007 tremtinių vokiečius, kurių net 88% pasisakė „ne“ ir tik 8% „taip“. Ar pripažinti grįžtų ištremtieji vokiečiai į lenkams jų vakarines sienas buv. savo gimtines. „Bild am Sonntag“ žurnalas apklausinėjo 19% „už“ pasisakė 21%, „prieš“ tik 19%.

Pranešame, kad po trumpos ligos mirė mūsų mylimas sūnus, brolis ir dėdė

A.†A. EDWIN FETTING

Gyveno Desplaines, IL.

Mirė 1990 m. liepos 23 d., 11:10 val. ryto, sulaukęs 54 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Tauragės apskrityje. Amerikoje išgyveno 41 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime motina Lena Žilinskienė, sesuo Zelma Malinauskienė su šeima; broliai Augustas ir Richard su šeimomis; krikšto tėvas Aleksas Schleiteris su šeima ir kiti gimines, draugai bei pažįstami Amerikoje ir Lietuvoje.

Kūnas pašarvotas trečiadienį nuo 2 iki 9 v.v. ir ketvirtadienį nuo 2 iki 5 v.v. p.p. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St. Po to bus perkeltas į Lietuvių Evangelikų Tėviškes parapijos bažnyčią, 6641 S. Troy St. Budynės įvyks ketvirtadienį 7:00 v.v. Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 27 d., 9 val. ryto. Po pamaldų bus nulydėtas į Bethania kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę motina, sesuo ir broliai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 312-476-2345.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. (1-312) 737-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. (708) 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. (708) 430-5700

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
(1-312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

VANCE LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. (708) 652-5245

APYLINKŲ MUS

x „Draugo“ renginių komiteto rengiama gegužinė prasi-dės sekmadienį, rugpjūčio 5 d., šv. Mišiomis Marijonų koplyčioje 12 val. dienos. Po pamaldų bus pietūs ir įvairūs laimėjimai. Gegužinė bus suduose prie Marijonų vie-nuolyno. „Draugo“ administ-racijoje bus galima užsimokėti prenumeratas, nusipirkti naujų knygų ir tautinių papuošalų.

x Lietuvių Vyresniųjų centras Chicagoje rengia 2 dienų išvyką rugpjūčio 21–22 dienomis į Springfield, IL. Suin-teresuoti kelione kviečiami registruotis iki rugpjūčio 3 d. Seklyčioje.

x Viktoras Makoveckas, Lietuvos Demokratų partijos pirmininkas, yra pakviestas at-vykti į Lietuvių studijų sa-vaite Dainavoje skaityti paskai-tą ir dalyvauti simpoziumuose. Viktoras Makoveckas šiuo metu yra Lietuvos parlamento užsienio reikalų komisijos narys. Studijų savaitę rugpjūčio 12–19 dienomis rengia Lietuvių Fronto bičiuliai.

x Aštuoni iš Lietuvos Lie-tuvio sodyboje prisiglaudę gydytojai dalyvauja Alvudo pažmonyje Lietuvio sodyboje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Pro-gramoje taip pat bus kun. Juozas Juozavičius, gail. sesuo Elena Peržinskienė. Savą kūrybą skaitys Grožvyda Giedraitytė, Antanas Keveža ir Juozas Paliutis. Kraujospūdzio matavimas. Virgo koncertas video juostoje. Alvudo gėrybėmis pasivašininimas. Visi laukiami. Visiems įėjimas lais-vas.

x JAV Jaunimo sąjungos valdyba pranešė, kad Amerikos Lietuvių Jaunimo sąjūdžio New Yorke rengiama politinė konferencija nėra JAV Jaunimo sąjungos renginys ir JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba už jį neneša jokios finansinės atsakomybės.

x Bronius Juodelis perėmė JAV LB krašto valdybos sekre-toriaus pareigas nuo liepos 1 d. Jo adresas yra: 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL, telef. 708-986-1613.

x „Draugo“ gegužinei rei-ka lingi laimėjimams daiktai. Priimami čekiai ir kitos įvai-rios, vertingos dovanos ir dovanėlės. Daiktai priimami „Draugo“ administracijoje ar pas Marijonus, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. Kas negali pristatyti, skambinkite: 585-9500. Gegužinė bus rugpjūčio 5 d., sekmadienį, prie „Draugo“, Marijonų sode-lyje. Padėkime išlaikyti vienintelį lietuvišką ir katalikišką dien-raštį!

x Profesorius Algirdas Budrys, po sėkmingų koncertų Quebec, pasauliniame klarne-tistų festivalyje, tarptautinių kritikų įvertintas, kaip vienas iš šių dienų virtuozų, akompa-nuojant muzikui Alvydai Vasa-čiui, atliks koncertą Balzeko Muziejuje liepos 27 d., penkta-dienį 7:30 v.v. Visuomenė nuoširdžiai kviečiama at-silankyti bei pabendrauti su Lietuvos iškiliuoju menininku.

x Lietuvių Kultūros dienos rengiamos kitais metais ge-gužės 18–26 dienomis Chica-goje. Jas sudarys trys renginiai: kultūros premijų šventė, operos 2 pastatymai ir Amerikos bei Kanados lietuvių dainų šventė. Kiekvienas renginys turės savo rengimo komitetus, o visiems renginiams vadovaus koordina-cinis komitetas, kurio pirmi-ninku yra pakviestas Stasys Baras. Liepos 23 d. įvyko pirma-sis posėdis ir jau buvo sudary-tos kai kurios darbo sekcijos.

x JAV LB komunikacijos centro Philadelphiaje vedėjas Vytautas Maciūnas liepos 21 d. buvo sukvietęs politinės veiklos dalyvių susitikimą. Posėdyje dalyvavo JAV LB Visuomeni-nių reikalų koordinacinio komi-teto pirm. dr. Tomas Remeikis ir dvyliką politinės akcijos grupių atstovų. Nuspręsta sukurti platesnį informacijos tinklą su asmenimis, kurie veikia politinėje srityje. Nu-spręsta rugsejo gale Wa-shingtono suruošti JAV LB poli-tinės veiklos seminarą.

x „Washington Post“ liepos 15 d. laidoje išspausdino Esther Schrader straipsnį „How Western Journalists Hyped the Lithuanian Story“. Žurnalistė teigia, kad du su puse mėnesio Vilniuje ji nepajuto, kad Vaka-rų publika gerdojo tą pačią informaciją, ką jie (žurnalistai) matė. Maisto eilės net per blokadą nebuvo ilgesnės kaip 10 min. laukimo, kad žurnalistai, praleidę tik tris dienas Vilniuje, negavo tikro vaizdo, kad gyvenimas Vilniuje, jos nuomo-nė, gana normalus.

x Viktoras Nakas, Lietuvių informacijos centro istaigos Wa-shingtono vedėjas, atvyksta į Lietuvių studijų savaitę. Penktadienį, rugpjūčio 17 d., jis skaitys paskaitą, o šeštadienį dalyvauja simpoziume. Ši studijų savaitė, rengiama Lietuvių Fronto bičiulių, vyks rugpjūčio 12–19 dienomis.

x „Reader's Digest“ rug-pjūčio numerį Roland Evans ir Robert Novak straipsnis „Freedom's Fight in the Baltic“ gana pozityviai įvertina pabal-tiečių ryžtą atgauti nepri-klausomybę.

x Pasirodė knyga „Prisi-menam Aušrą“. Sutelktomis jėgomis plūstant, knyga jau at-spausta ir pradėta siuntinėti iš anksto ją užsisakiusiems. Knyga atspausdinta gerame popie-riuje, kietais viršeliais, 374 psl. Kaina 20 dol., pridėdant pašto išlaidas. Norint knygą išgauti kreiptis: Mrs. E. Senkus, 21 Lumberville Ave., Toronto, Ont. M6H 1C7, Canada. Tel. 416-535-2625.

x Jūra Gvidienė, patyrusi nekilnojamo turto brokerė, sąži-ningai jau patarnaus perkant ar pardudant namus vakari-niuose Chicagos priemiestiuose. Prašau skambinti CENTURY 21 CLARK & HOLM, (708) 420-1000 arba (708) 852-9817.

x Reikalinga moteris na-mų ruošos darbams mokslo metams. Alga, kambarys ir maistas. 5–6 dienas į savaitę, šiaurės priemiestyje. Tel. 1-708-251-3161.

x Vyriškis iš Lietuvos ieško bet kokio darbo. Tel. (708) 343-0159.

x Galui sutikti jūsų gim-i-nės ir artimuosius iš Lietuvos Niujorko ir Vašingtono aero-dromuose ir atvežti į Čikagą ir jos priemiestius norimu adresu. Taip pat nuvežu išvykstančius į tuos pačius aerodromus. Skambinti tel.: 312-476-8734.

x Galiu sutikti jūsų gim-i-nės ir artimuosius iš Lietuvos Niujorko ir Vašingtono aero-dromuose ir atvežti į Čikagą ir jos priemiestius norimu adresu. Taip pat nuvežu išvykstančius į tuos pačius aerodromus. Skambinti tel.: 312-476-8734.

Žurnalistai, dalyvavę Lietuvių Fondo spaudos konferencijoje. Iš kairės sėdi: M. Valiukėnas, A. Juodvalkis, prel. J. Prunskis, J. Žemaitis ir A. Bagdonas; stovi: V. Kirvelaitis, R. Likanderytė, J. Žygas, R. Steponavičiūtė, Br. Juodelis ir J. Šlaivas.

Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

VIRGO ATSISVEIKINIMO KONCERTAS

Virgo, Vilniaus universiteto mergaičių choras, mėnesiui atskridęs į JAV-bes, turėjo 18 koncertų ir 6 kartus giedojo bažnyčiose. Didžiausias choro

x „Katalikų pasaulio“ žur-nalo Vilniuje išleistas kalendo-rius 1990 metams pasiekė redakciją. Nors išspausdintas labai smulkiais raidėmis, bet yra visos dienos, šventųjų ir tautiniai vardai. Pabaigoje kun. Jonas K. Matulionis rašo trumpą Vilniaus katedros istoriją. Kalendorių redagavo kun. Jonas Kastytis Matulionis, dailininkė Marija Ladigaite, nuotraukos Juozo Grikienio ir Vlado Vildžiūno.

x A. Dundulis, Chicago, Ill., buvęs Pedagoginio lituanistikos instituto direktorius, pratęsė prenumeratą, pridėjo 15 dol. dienraščio palaikymui ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalen-dorių su tokiu priešu: „Visiem dienraščio darbuotojams linkiu išsivermės sunkiame lietuviško spaudos darbe“. Nuosirdus ačiū už linkejimus ir auką.

x Už kalėdines korteles pa-aukojo po 10 dol. ir pratęsė prenumeratą: L. Puodžiūnas, J. Stankūnas, Ona Mikolajūnienė, Ona Čerkuvienė, Justinas Stanaitis, A. Gverzdys, J. Kačinskas, Maria Kucinas, L. Bichenevičius, Vladas Zinkevičius, Dominikas Matonis, Vladas Račkus, A. Petrys, St. Jazbutis, J. Kriaučiūnas, V. Genys ir Stefanija Rudokas. La-bai ačiū.

x TRANSPAK perveda PI-NIGUS, tvarko PALIKIMUS, pigiai perka AUTOMOBILIUS. 2-ju metų garantija VIDEOaparaturai, TELEVI-ZORIAMS pagal susitarimą. Parduodame kompiuterius, mezgimo, kopijavimo mašinas ir t.t. Viską galim persiųsti apmokėtu maitu ir pristatyti į namus Lietuvoje. TRANSPAK 2638 W. 69th St., Chica-go, IL 60629, 312-436-7772.

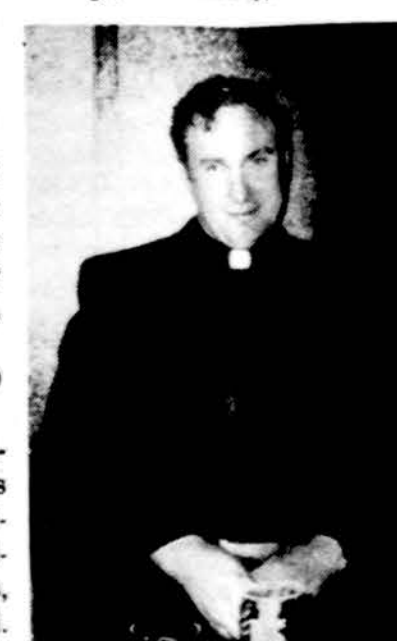
x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vyt. ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct. Sunny Hills, Fla. 32428, tel. 904-773-3333.

x NAMAMS PIRKTI PA-SKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir pri-einamais nuosimčiais. Kreipki-tės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road -- Tel. (312) 847-7747.

laimėjimas buvo Montanoje, kur tarptautiniame chorų festivaly pateko tarp trijų ge-riausių, ir buvo paskirta pirma vieta. Kaip laimėtojos Virgo choras buvo pakviestas sugie-doti Lietuvos himną. Madisone, Wisc., taip patiko koncertas, kad buvo pripaštos grįžtant sustoti dar viename koncertui. Visur tos choristės-studentės buvo apgyvendintos įvairiose šeimose ir pasakojo, kad joms tas visur patiko. Festivaly joms teko rungtis su danų, italų, vokiečių, skotų ir kitais choralais, o jų į festivalį buvo suvažiavę 15. Iš viso iš Vilniaus buvo at-skridę 44 choristės, 3 muzi-kantai, du palydovai.

JAV LB, Margutis, ypač talki-nant sol. V. Momkui, liepos 22 d. suorganizavo joms paskutinį (antrą) koncertą Chicagoje. Pra-dėjo harmonizuotomis liaudies dainomis. Pranešėja Loreta Laurinaitytė pradėjo priminė, kad atvykusios į Chicago jos jaučiasi dainuojančios kaip broliai, tėveliams. Taupant išlaidas, publikai programa nebuvo išspausdinta, bet reper-tuaras buvo maždaug toks: Ty-kiai, tykiai (T. Brazio), Mano tē-velis (Budriūno), Per girią, gire-lę (Šimkaus), keturias O. Balakausko dainos (žodžiai Putino), prancūziška (Certon), Ave Maria (Bacho), Nokturnas (Schumano). Po liaudies dainų įsijungė ir instrumentinis an-samblis: V. Gelgotas (fleita), Alg. Vebrauskas (smuikas) ir V. Kaplūnas (violončelė).

Antro koncerto daly buvo daugiau tarptautinio garso kompozitorių. Pradėjo orkestras su Telemano (Alegro), toliau Stabat Mater (Pergolesi), Parla-mi de amore (Bixio), Regtains (Joplin). Baigta lietuviškomis kompozicijomis. Užia žeria (harm. Tallat-Kelpšos), Rūta žaliogij (Klovo), Už jūrelių, už marelį (Bendoriaus), Šarkele, varnele (Tamulionio), Tris dienas (Martinonio), Bijūnelis žalias (Šimkaus), užbaigai – drauge su publika – Lietuva brangi, Maironio giesmė.

Kun. Antanas Gražulis su Pan American lektuvų bendrovės pareigūnu Vladu Bileriu, daug padėjusiu persiųsti į Lietuvą knygas.

Choro balsai išlyginti, pro-fesionalistiškai paruošti, dai-navime daug nuosirdumo, kad publika vertė kartoti, šauk-dama „Dar, dar“, o buvo susi-rinkusių apie 450. Kai kurios dainos buvo tokios skubios, kad atrodo kaip melodijų akroba-tika. Instrumentalistų palyda daug praturtino dainavimą.

Pasikeisdamos dirigavo Rasa Gelgotienė ir Loreta Levins-kaitė. Choras turi ir solistes: Ri-tą Preikšaitę, Raimondą Tallat-Kelpšaitę. Koncertas buvo tikrai aukšto lygio, visi dalyviai juo džiaugėsi. Choras ir jo vadovės apdovanotos gėlėmis. Visų padėką joms savo ir JAV LB pirmininko dr. Ant. Razmos vardu išreiškė B. Jasaitienė.

Dalyviai dar galėjo su choru pasivašinti kavineje. Čia B. Ja-saitienė dėkojo chorui ir padėjusiems šį koncertą organizuoti P. Petručiui ir V. Momkui, kuris pabrėžė, kaip gaivinčiai išsivijia veikla jų daina. Choro vardu už iškvie-timą bei koncerto surengimą padėkojo dirigentė Rasa Gelgo-tienė. Daug lietuviams prielankumo pareiškė Paul Fol-ley, atstovas sąjūdžio American Society for Defense of Tradition, Family and Property. Ši sąjunga platina atsisaukimus ir renka tarp amerikiečių parašus reika-laujant laisvės Lietuvai.

Virgo choras liepos 27 d. jau grįžta į Lietuvą. Šį rudenį dar koncertuos Danijoj, o 1991 metams pakviestas į Prancūziją.

Juoz. Pr.

SEKLYČIA LIETUVIŠKOS VEIKLOS CENTRAS

Kai buvo ji steigiamas, tai gal buvo galvojama tik apie vyres-niųjų žmonių reikalus. Tačiau ji pasidarė populiari ir tampa tam tikru lietuvišku centru. Prie to gal daug prisidėjo, kai po tuo pačiu stogu įsikūrė ir JAV LB-nės raitinė. Čia vyko ir vyksta daug įvairių posėdžių. Sunku būtų net visus išvardinti. Tepaminėsiu, kad čia vyko be-veik visi šeštojo Mokslo ir

kūrybos simpoziumo posėdžiai, Jaunimo s-gos posėdžiai ir demonstracijų planavimas. Čia virė darbas ir skambėjo tele-fonai, kai buvo organizuojamos demonstracijos Washingtono. Iš čia ir išvažiavo autobusai į Wa-shingtoną, net iš Lietuvių cen-tro, turėjo pirmiau į šį centrą at-važiuoti. Tokiu būdu ir tele-vizijos kameros jį susirado. Net Chicagoje nėra daug tokių vietų, iš kur autobusai tiesiog į Washingtoną kursuotų.

Ir dabar čia beveik pastoviai vyksta LB-nės, Kultūros tarybos ir Jaunimo s-gos posė-džiai. Jau pradėjo posėdžiauti VII Dainų šventės muzikinė komisija. Keliems posėdžiams kartu vykstant, dažnai net vie-tos neužtenka. Visi gerai žino-mė, kad lietuviai kalbėti mėgstą, tad išalkusieji gali pavalgyti ir vėl iš naujo kalbė-ti. Tad ir nenuostabu, kad ši vieta darosi populiari. Kai ši įstaiga pradėjo veikti, tai net spaudoje buvo vadinama „senelių namais“ arba „vyres-niųjų centru“, tad jaunimas nosį užrietas pro šalį praedavo. O dabar ir jaunimas ir jaunesni profesionalai dažnai sau vietą čia susiranda.

Iki šiol rašiau apie Seklyčią. Faktiniai tai reikėtų daugiau rašyti apie LB-nės Socialinę tarybą. Seklyčia tėra tik geras restoranas, kuris veikia po Socialinės tarybos sparnu. Socialinės tarybos darbo dirvonai irgi platėja. Jos paskirtis buvo rūpintis ir padėti vyresnio amžiaus tautiečiams. Faktiniai taryba turėtų rūpintis visos Amerikos vyresniųjų lietuvių reikalais. Tačiau įklimpo Chicagos pelkėje ir kol kas sunku iš jos išsikapstyti. Fak-tiniai socialiniai patarnavimai turėtų būti tvarkomi profesio-nalų socialinių darbuotojų, kadangi susiduriama su įvai-riomis vyresniųjų problemomis, kurios pašalinti net sunkiai įsivaizduojamos. Be to, kol reikalai nėra profesionaliai tvarkomi, tol negalima gauti įvairių „grants“. Buvo paduoti prašymai, atvyko komisijos, apžiūrėjo, gražiai pakalbėjo, bet paramos nesuteikė. Trūksta profesionalumo.

Dar daugiau tarptautinio garso kompozitorių. Pradėjo orkestras su Telemano (Alegro), toliau Stabat Mater (Pergolesi), Parla-mi de amore (Bixio), Regtains (Joplin). Baigta lietuviškomis kompozicijomis. Užia žeria (harm. Tallat-Kelpšos), Rūta žaliogij (Klovo), Už jūrelių, už marelį (Bendoriaus), Šarkele, varnele (Tamulionio), Tris dienas (Martinonio), Bijūnelis žalias (Šimkaus), užbaigai – drauge su publika – Lietuva brangi, Maironio giesmė.

Gediminas Serkšnas daro pranešimą Seklyčioje. Aukščiausios tarybos deputatą pristatė JAV LB pirm. dr. Antanas Razma.

Nuotr. E. Šulaičio

Jau buvo minėta, kad darbo dirvonai platėja. Tai būtų svečiai iš Lietuvos ir įvairiais reikalais atvykstantieji. Socialinės tarybos Chicagos sky-rus, tampa namynės ir aprūpinimo namais. Esamos patalpos bėdos atveju galima apnakvydinti 4–5 asmenis. Tai tų „bėdų“ beveik pastoviai yra. Tai įvairūs sportininkai, šiaip pravažiuojantieji arba laikinai – kol susitvarko. Tad tenka ne tik pastogę duoti, bet ir maistą. Tad šioks toks pelnas, kuris yra iš Seklyčios beveik ir iširpsta. Čia turiu pastebėti, kad prie da-bartinės administracijos niekas pilna žodžio prasme „neištirps-ta“ ir niekas „neišgaruoja“. Vis-kas yra tvarkingai pravedama atskaitomybės knygos.

Šiuo būdu Socialinė taryba ir įsijungia į patarnavimus visai išsivijai. Yra atvykstančių iš Lietuvos su mažais vaikais gydymosi reikalais. Tad dažnai tenka ir jiems padėti, jeigu ne

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

– **Montrealy prie St. Pier-re Claver** bažnyčios klebonas kun. Robert Lambert prikabino užrašą: „Dieve, laimink nepriklausomą Quebecą“. Arkivyskupija, kaip politinį, užrašą liepė nukabinti. Tada klebonas užkabino: „Dieve, lai-mink nepriklausomą Lietuvą“.

– **Erika Šimonelytė** baigė Montrealo McGill universitetą magistro laipsniu iš biznio administracijos. Pradėjo dabar dirbti vienoje bendrovėje – Pratt and Whitney.

– **Išleistas Toronto tau-tinių grupių žinynas.** Jį redagavo Tony Ruprecht su padė-jomis Gail Hamney ir Vida Radovanovic. Knygoje yra apie visas tautybes, taip pat apie lie-tuvius. Knygos sukimą miest-o rotušėje surengė įvairių tautybių spaudos organizacija. Žinynas išspausdinta apie 65 tautybes. Tony Ruprecht yra parlamentaras iš Toronto.

– **Hamiltono Lietuvių ka-talikių moterų skyrius** išsirin-ko naują valdybą: pirmininkė M. Vaitonienė, vicepirm. Z. Rikienė, sek. E. Liaukienė, išd. M. Kybartienė, soc. reik. vedėja R. Choromanskytė, renginių vad. D. Jonikienė ir B. Skeverekienė. Susirinkime buvo aptarta platesnė veikla ir santykiai su Lietuvos Caritas.

– **Prie parapijos ir Liet. Bendruomenės** Londone labiausiai pasižymi „Pašvaistės“ choras, vadovaujamas nepails-tančios vadovės muz. Ritos Abramaitytės-Vilienės. Jos dėka maža apylinkė gali di-džiutosi choru ir jo atliekama programa. Birželio 30 d. „Pa-švaistė“ padarė staigmeną, su-ruošdama savo choristui Algir-dui Dragūnėvičiui 65-rių metų sukakties pobūvi. Dragūnė-vičius yra ne tik choristas, bet taip pat ir parapijos taryboje. Jis buvo „Tauro“ klubo pirmi-ninkas ir ilgametis lituanistinės mokyklos tėvų komiteto pirmi-ninkas.

– **Zita Prapakaitė**, bai-gianti studijas magistro laipsniui Londono Western universitete, su draugu pagalba pravedė universitetė parašų rinkimo akciją dėl Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo. Pasirašė universitetė profeso-riai, lektoriai, tarnautojai bei studentai. Parašai buvo išsiųs-ti į Otavą. Prapakaitė, Dana Dirmantaitė ir V. Čuplinskas, buvo nuvykę į Otavą demonstruoti. Ten jiems pavyko pasikalbėti su užs. reikalų ministru J. Clarku ir kitais par-lamentarais Lietuvos reikalais. Labai gražu matyti, kai čia gimęs jaunimas jungiasi kovon už Lietuvos nepriklausomybę.

visuomet materialiai, tai bent su informacija ir patarimais. Tad norint su patarimais pa-tarnauti, reikia tarnautoją ture-ti, kuri tai išmąnytu.

Visuomenė socialinės tarybos veiklą įvertina. Tai irodo jos gausus atsiliepimas į išsiųstuo-sius laiškus ir prašymus. Taip pat ir Lietuvių fondas gana stip-riai šiemet perėmė. Pagaliau juk socialinių patarnavimų reikalingųjų tarpe ir yra ta kar-ta, kuri prisidėjo prie pirmųjų milijonų sutelkimo. Dabar jaunesnieji turi pakeisti jų eiles. O ta karta, kuri sukūrė lituanis-tines mokyklas, rėmė fondą ir kultūrinę veiklą, nusipelnė ramaus saulelaidžio ir mūsų dėmesio.

J. Žygas

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ARAS
Denglame ir taisoma visų rūšių
STOGUS
Su dideliu patyrimu.
Esame apdrausti.
Pata prižiūriu darba.
ARVYDAS KIELA
312-737-1717